

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ
(факультет)

ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА
(назва випускової кафедри)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

на тему:

«Принципи архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів (на прикладі музейного комплексу сучасного мистецтва в м. Києві)»

Цалко Яніна Віталіївна
(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2026 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ
(факультет)

ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА
(назва випускової кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
д. арх., проф. В.О. Тімохін
“___” травня 2026 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

«Принципи архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових
комплексів (на прикладі музейного комплексу сучасного мистецтва в м. Києві)»
(назва)

Виконала Цалко Яніна Віталіївна
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)
191 Архітектура та містобудування
(Спеціальність)
«Дизайн архітектурного середовища»
(Освітньо-наукова програма)
Групи ДАСм 24-6

Керівник: Ольховська О.В., Щурова В. А.
(прізвище, ініціали)
канд. арх, доцент, канд. арх, , доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Рецензент: Ушаков Г.Н.
(прізвище, ініціали)
канд. арх, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Ідентичність підтверджую

*Я, як здобувач вищої освіти КНУБА, розумію і підтримую політику закладу з академічної
добросовісності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволену допомогу під час
підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають
посилання на відповідне джерело.*

Київ 2026 р.

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: Архітектурний
 Випускова кафедра: Дизайну архітектурного середовища
 Освітній ступінь: Магістр
 Спеціальність: 191 Архітектура та містобудування
 Освітньо-наукова програма: Дизайн архітектурного середовища

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

д.т.н., проф. _____ О.В. Кащенко
 „___” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я ДО ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

Цалко Яніни Віталіївни _____
(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи Принципи архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів (на прикладі музейного комплексу сучасного мистецтва в м. Києві)

затверджена наказом ректора КНУБА № № 481/52-15/10/26 від 23. 04. 2026 року

2. Керівник

Ольховська Олена Владиславівна, доц., Щурова Вікторія Анатоліївна доц.
(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання здобувачем роботи до захисту _____

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Розділ 1. АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО ТА ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ
ФОРМУВАННЯ МУЗЕЙНИХ ТА ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ

(Назва розділу)

Розділ 2. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-СЕРЕДОВИЩНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗЕЙНИХ ТА ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ

(Назва розділу)

Розділ 3.

ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-СЕРЕДОВИЩНОЇ КОНЦЕПЦІЇ
МУЗЕЙНОГО КОМПЛЕКСУ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА В М. КИЄВІ

(Назва розділу)

Розділ 4.

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

(Назва розділу)

5. Перелік графічного матеріалу (з точними назвами обов'язкових креслень):

План першого поверху музейно-виставкового комплексу

Схема функціонального зонування 1-го поверху

План другого поверху музейно-виставкового комплексу

Схема функціонального зонування 1-го поверху

6. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	18.02.2026
Розділ 2.	26.03.2026
Розділ 3.	30.04.2026
Розділ 4. Цивільний захист	04.05.2026
Остаточне оформлення роботи	09.05.2026
Направлення роботи для перевірки на плагіат	10.05.2026
Попередній захист роботи на випусковій кафедрі	. .2026
Направлення роботи на рецензування	. .2026
Передача матеріалів роботи на кафедру	. .2026
Захист роботи	. .2026

7. Консультанти розділів кваліфікаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Розділ 1			
Розділ 2			
Розділ 3			
Цивільний захист			

8. Дата видачі завдання 16. 02. 2026 р.

Зав. кафедри

(підпис)

Тімохін В.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Ольховська О.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Щурова В.А.

(прізвище та ініціали)

Здобувач

(підпис)

Цалко Я. В.

(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (SUMMARY) до кваліфікаційної випускної роботи здобувача:		Цалко Яніна Віталіївна Tsalko Yanina Vitaliivna	
ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема (українською та англійською)	<u>Принципи архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів (на прикладі музейного комплексу сучасного мистецтва в м. Києві)</u> Principles of architectural and environmental organization of museum and exhibition complexes (on the example of the museum complex of contemporary art in Kyiv)		
Освітній ступінь	Магістр		
Факультет	Архітектурний		
Випускова кафедра	Дизайну архітектурного середовища		
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»		
Освітньо-наукова програма	Дизайн архітектурного середовища		
Керівник	Ольховська О.В., Щурова В.А.		
Обсяг роботи:	пояснювальна записка, стор.	розділів	креслень формату А1
	105	4	15
Розділ 1. Аналіз теоретичного та практичного досвіду формування музейних та виставкових комплексів	У першому розділі досліджено теоретичні та методологічні основи формування музейних і виставкових комплексів, а також проаналізовано світовий і вітчизняний досвід проектування музейних просторів. Розглянуто основні підходи до організації сучасного музейного середовища та визначено тенденції розвитку музейної архітектури, серед яких відкритість простору, гнучкість функціонально-планувальної структури, багатофункціональність та інтеграція музею в міське середовище. Проаналізовано вплив музейних комплексів на формування громадських просторів і культурної ідентичності міста. Особливу увагу приділено особливостям розвитку музейної інфраструктури в Україні, зокрема проблемі недостатньої кількості сучасних багатофункціональних музейних комплексів та переважному використанню історичних будівель для музейних потреб.		
Розділ 2. Методичні особливості архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів	У другому розділі досліджено принципи та методичні особливості формування архітектурно-середовищної організації музейних комплексів. Розглянуто питання містобудівного розташування об'єкта, організації функціонально-планувальної структури та формування художньо-образного рішення музейного середовища. Особливу увагу приділено взаємодії музейного комплексу з міським простором, принципам відкритості, доступності та інтеграції в систему громадських просторів міста. Також проаналізовано роль гнучкості планувальної структури, природного освітлення, сценарності руху та створення комфортного середовища для різних категорій відвідувачів. Особливо розглянуто питання сталого розвитку, інклюзивності, енергоефективності та безпеки як важливих складових сучасного		

Розділ 3 Формування архітектурно-середовищної концепції музейного комплексу сучасного мистецтва в м. Києві	У третьому розділі йдеться про розроблення концепції музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві та формування його архітектурно-середовищного рішення. Розглянуто особливості організації функціональної структури комплексу, принципи формування експозиційних, громадських і рекреаційних просторів, а також взаємодію об'єкта з міським середовищем. Основну увагу приділено створенню відкритого багатофункціонального культурного простору, інтеграції комплексу в територію Нижньої Телички та формуванню сучасного громадського середовища. Також у розділі розглянуто принципи гнучкості експозиційного простору, сценарності руху, відкритості, багатофункціональності та взаємозв'язку архітектури з природним ландшафтом і набережною Дніпра.
Розділ 4. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	У четвертому розділі йдеться про питання цивільного захисту та безпеки музейного комплексу. Розглянуто вимоги до безпечної експлуатації громадських будівель, організації евакуації, функціонування інженерних систем та захисту людей і матеріальних цінностей у надзвичайних ситуаціях. Особливу увагу приділено інтеграції заходів цивільного захисту в архітектурно-планувальну структуру об'єкта, забезпеченню безпечного пересування відвідувачів і створенню надійного та стійкого середовища для функціонування музейного комплексу.
Висновки по роботі:	У магістерській роботі досліджено теоретичні та методичні основи формування музейних і виставкових комплексів та розроблено концепцію музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві. Проаналізовано світовий і вітчизняний досвід музейної архітектури, визначено основні принципи організації сучасного музейного середовища та особливості інтеграції культурних об'єктів у структуру міста. Проведено містобудівний аналіз території Нижньої Телички та визначено її потенціал для формування нового культурного осередку й ревіталізації постіндустріальної території. У проєкті запропоновано концепцію відкритого багатофункціонального музейного комплексу, що поєднує експозиційні, освітні, рекреаційні та громадські функції. Також у роботі розглянуто питання безбар'єрності, сталого розвитку, енергоефективності, цивільного захисту та безпеки музейного комплексу.
Ключові слова: музейно-виставковий комплекс, сучасне мистецтво, ревіталізація, багатофункціональність, відкритість, гнучкість простору. Keywords: museum and exhibition complex, contemporary art, revitalization, multifunctionality, openness, spatial flexibility.	

Здобувач: _____ / Цалко Я.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник: _____ / Ольховська О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник: _____ / Щурова О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“__” _____ 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО ТА ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ МУЗЕЙНИХ ТА ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ	12
1.1 Методологічні підходи до сучасного проєктування музейних та виставкових комплексів	12
1.2 Аналіз практики проєктування музейних комплексів в Україні та за кордоном	15
1.3 Сучасні тенденції формування архітектурно-середовищної організації музейних просторів	32
Висновки до першого розділу	35
 РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО- СЕРЕДОВИЩНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗЕЙНИХ ТА ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ	38
2.1 Особливості містобудівного розташування музейних комплексів	38
2.2 Принципи функціонально-планувальної організації музейних просторів	43
2.3 Формування художньо-образного та середовищного рішення	45
2.4 Впровадження принципів сталого розвитку в музейних комплексах	47
Висновки до другого розділу	49
 РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-СЕРЕДОВИЩНОЇ КОНЦЕПЦІЇ МУЗЕЙНОГО КОМПЛЕКСУ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА В М. КИЄВІ	51
3.1 Містобудівний аналіз території проєктування	51
3.2 Функціональна структура музейного комплексу	58
3.3 Принципи формування експозиційних, публічних та рекреаційних просторів	63
Висновки до третього розділу.	69

РОЗДІЛ 4. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	72
4.1 Коротка характеристика об'єкта проєктування	72
4.2 Обґрунтування рішень з питань цивільного захисту	79
4.3 Розрахунок заходів цивільного захисту для музейного комплексу	82
Висновки до четвертого розділу	84
Список використаної літератури	85
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.	88
 СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	90
 ДОДАТКИ	96

ВСТУП

Актуальність теми. Музейні та виставкові комплекси є важливими елементами культурної інфраструктури сучасного міста. Вони виконують не лише функцію збереження та експонування мистецької спадщини, але й стають центрами суспільного діалогу, освітньої діяльності, культурного обміну та формування ідентичності території. У XXI столітті музей трансформується з традиційного простору демонстрації експонатів у багатофункціональний громадський центр, відкритий до інтерактивної взаємодії та міждисциплінарних процесів. Таким чином музей стає своєрідним публічним простором, де відбуваються складні багатофункціональні процеси.

Сучасне мистецтво, як динамічний і концептуально складний феномен, потребує нових архітектурно-середовищних рішень, що забезпечують гнучкість експозицій, варіативність просторових сценаріїв та інтеграцію цифрових технологій. Водночас актуальними залишаються питання адаптації музейних комплексів до умов сталого розвитку, енергоефективності, безбар'єрності та безпеки.

Для міста Києва створення сучасного музейного комплексу є важливим кроком у розвитку культурного потенціалу столиці, формуванні її міжнародного іміджу та активізації публічного простору. В умовах трансформації міського середовища та післявоєнного відновлення України особливого значення набуває проєктування об'єктів, здатних об'єднувати суспільство та репрезентувати сучасну українську культуру на світовому рівні.

Таким чином, дослідження принципів архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів є актуальним з наукової і практичної точки зору для подальшого розвитку процесів функціонування публічного простору міст.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами. Робота виконується в межах наукового напрямку кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури, пов'язаного з дослідженням проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного середовища в Україні.

Тема дослідження відповідає сучасним тенденціям розвитку культурної інфраструктури, ревіталізації міських територій та інтеграції публічних просторів у структуру міста.

Мета дослідження

Метою роботи є визначення принципів архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів і розробка концептуальних рішень музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві.

Завдання дослідження

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань:
проаналізувати теоретичні та методологічні підходи до проєктування музейних і виставкових комплексів;

дослідити сучасний світовий та вітчизняний досвід формування музейних просторів;

визначити основні тенденції архітектурно-середовищної організації музеїв сучасного мистецтва;

сформулювати методи архітектурної організації музейних та виставкових комплексів;

обґрунтувати застосування сучасних принципів організації музейних та виставкових комплексів.

Об'єкт дослідження

Музейні та виставкові комплекси як об'єкти архітектурного середовища.

Предмет дослідження

Принципи архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів.

Методи дослідження

У процесі виконання роботи використано такі методи дослідження:

- історико-теоретичний аналіз розвитку музейної архітектури;
- порівняльний аналіз світового та вітчизняного досвіду проєктування музейних комплексів;
- системний та функціонально-планувальний аналіз;
- метод моделювання просторових рішень;
- метод концептуального проєктування.

Наукова новизна отриманих результатів

- узагальнено методологічні підходи до формування сучасних музейних та виставкових комплексів;
- визначено головні принципи функціонально-планувальної організації сучасного музейного простору;
- запропоновано концептуальну модель сучасного музейного комплексу в структурі міського середовища Києва.

Практичне значення роботи

Результати дослідження можуть бути використані при проєктуванні нових музейних та виставкових комплексів, а також при реконструкції існуючих культурних об'єктів. Запропоновані принципи та методичні підходи можуть слугувати основою для формування сучасної культурної інфраструктури міста.

Структура і обсяг роботи

Магістерська робота складається зі вступу, чотирьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. У роботі послідовно розглянуто теоретичні та практичні аспекти формування музейних комплексів, визначено методичні особливості їх архітектурно-середовищної організації та розроблено концептуальне рішення музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО ТА ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ МУЗЕЙНИХ ТА ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ

1.1 Методологічні підходи до сучасного проєктування музейних та виставкових комплексів

Проектування музейних та виставкових комплексів є складним багаторівневим процесом, що поєднує архітектурні, містобудівні, функціональні, соціальні та культурні аспекти. У сучасних умовах музей перестає бути виключно простором збереження й демонстрації експонатів і трансформується у відкриту культурну платформу, яка забезпечує комунікацію, освіту, інтерактивну взаємодію та інтеграцію в міське середовище. У зв'язку з цим формування архітектурно-середовищної структури музейних комплексів потребує чіткого методологічного обґрунтування [46].

У наукових дослідженнях музейна архітектура розглядається як специфічна типологічна група громадських будівель, для якої характерне поєднання функціональної доцільності та художньо-образної виразності. Методологічні підходи до проєктування таких об'єктів базуються на комплексному аналізі їх просторової організації, функціонального наповнення та взаємодії із зовнішнім середовищем [46].

Одним із базових є системний підхід, який передбачає розгляд музейного комплексу як цілісної багаторівневої системи, що складається з взаємопов'язаних підсистем. До них належать експозиційна зона, фондосховища, науково-дослідний блок, адміністративні приміщення, публічні простори та інженерно-технічна інфраструктура. У межах цього підходу важливим є встановлення ієрархічних зв'язків між елементами, а також аналіз їх взаємодії на різних рівнях організації середовища. Такий підхід дозволяє забезпечити безпеку, комфорт та ефективність експлуатації будівлі.

Системний підхід передбачає не лише структурний поділ об'єкта, але й дослідження прямих і зворотних зв'язків між його складовими, що забезпечує узгодженість функціонування всієї системи. Особлива увага приділяється організації потоків відвідувачів, персоналу та переміщення експонатів, що дозволяє оптимізувати експлуатаційні процеси, підвищити рівень безпеки та комфорт користувачів. Крім того, у межах системного підходу музей розглядається як відкрита динамічна система, здатна адаптуватися до змін соціокультурних умов та технологічного розвитку [50].

Важливе місце у методології займає середовищний підхід, який передбачає розгляд музейного комплексу як елемента цілісного архітектурно-містобудівного середовища. У цьому контексті проєктування здійснюється з урахуванням взаємозв'язку об'єкта з навколишньою забудовою, ландшафтом, транспортною та пішохідною інфраструктурою, а також соціальною активністю території [42].

Середовищний підхід орієнтований на формування гармонійної взаємодії між внутрішнім і зовнішнім простором, що досягається через організацію відкритих громадських зон, площ, атриумів, внутрішніх дворів і рекреаційних просторів. Важливим є врахування історико-культурного контексту, масштабності забудови та композиційної ролі об'єкта в структурі міста. У результаті музей виступає не ізольованим об'єктом, а активним елементом міського життя, що формує нові сценарії використання публічного простору [53].

Не менш важливим є функціонально-планувальний підхід, який базується на аналізі сценаріїв використання простору. В музеях сучасного мистецтва просторове рішення має враховувати змінність експозицій, можливість трансформації залів та адаптацію до різних форматів заходів. Сучасні виставкові комплекси часто застосовують відкриті планувальні структури з варіативними маршрутами руху, що сприяє індивідуалізації

сприйняття експозиції та формуванню різних сценаріїв взаємодії відвідувача з простором [47].

Особливе значення має образно-художній підхід, відповідно до якого архітектура музею формує його ідентичність та виступає засобом візуальної комунікації. Художня концепція будівлі має відповідати змісту експозиції та культурному контексту, при цьому зберігаючи баланс між виразністю та функціональною доцільністю [54]. Баланс між архітектурною виразністю та функціональною доцільністю є одним із ключових принципів сучасної музейної архітектури.

У контексті розвитку технологій значного поширення набуває адаптивний підхід, який передбачає створення гнучкого виставкового середовища шляхом використання трансформованих конструкцій, мобільних перегородок та цифрових інтерактивних систем. Це забезпечує можливість швидкої зміни експозиційного простору відповідно до актуальних потреб, що особливо актуально для музеїв сучасного мистецтва, де формат експозиції може кардинально змінюватися залежно від концепції виставки.

Окремим аспектом є впровадження принципів сталого розвитку, що передбачає енергоефективність, раціональне використання ресурсів та екологічну відповідальність. При цьому особлива увага приділяється забезпеченню необхідних умов експлуатації, таких як специфічні вимоги до світлового режиму, температурно-вологісних показників та інженерних систем, що забезпечують збереження експонатів [55].

Рис. 1.1.1. Методологічні підходи до проєктування музейних та виставкових комплексів [55]

Таким чином, методологія проєктування музейних та виставкових комплексів ґрунтується на поєднанні системного, середовищного, функціонально-планувального, образно-художнього та адаптивного підходів, що дозволяє формувати цілісне, гнучке та інтегроване архітектурне середовище сучасного музею. (Див. рис. 1.1.1.)

1.2 Аналіз практики проєктування музейних комплексів в Україні та за кордоном

Аналіз практики проєктування музейних комплексів дозволяє простежити еволюцію архітектурних підходів до формування культурних об'єктів та виявити закономірності розвитку їх архітектурно-середовищної організації. У світовому та вітчизняному досвіді сформувалися декілька моделей просторового вирішення музейних комплексів, що відображають соціально-культурні, економічні та урбаністичні особливості територій.

У міжнародній практиці XX–XXI століть визначено тенденцію до формування музею як архітектурної домінанти міста, що виконує не лише експозиційну функцію, а й роль культурного маркера території. Показовим

прикладом є **Guggenheim Museum Bilbao**, архітектурне рішення якого стало каталізатором трансформації постіндустріального міста. У даному випадку простежується модель формування музею як просторової домінанти з виразною пластичною композицією, що поєднується з раціонально організованою внутрішньою структурою [44]. Встановлено, що архітектурний образ виступає інструментом економічної та культурної ревіталізації території.

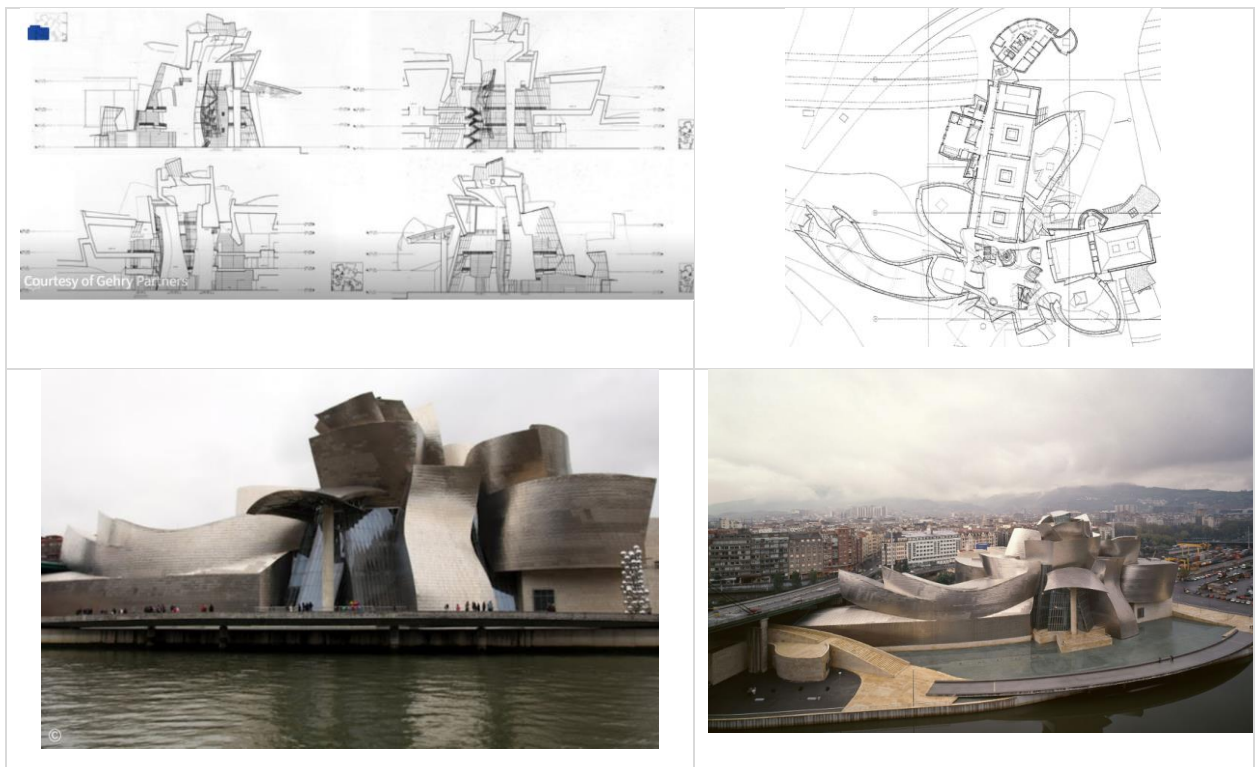

Рис. 1.2.1. Формування музею як архітектурної домінанти міста (на прикладі **Guggenheim Museum Bilbao**) [44]

Іншу модель демонструє **Tate Modern**, створений шляхом адаптації колишньої електростанції Bankside Tate Modern сформований на основі реконструкції колишньої електростанції, що суттєво вплинуло на його архітектурно-планувальну структуру. Збереження індустріального каркасу будівлі дозволило не лише підкреслити історичний характер об'єкта, але й використати його просторовий потенціал для нових функцій. Масштаб і пропорції первісної споруди визначили специфіку організації внутрішнього

середовища музею. Простежується тенденція до використання великих відкритих об'ємів, які забезпечують гнучкість експозиції та формування масштабного публічного простору [66]. Такий підхід підтверджує, що музей може інтегруватися в історичний контекст без втрати сучасної функціональності

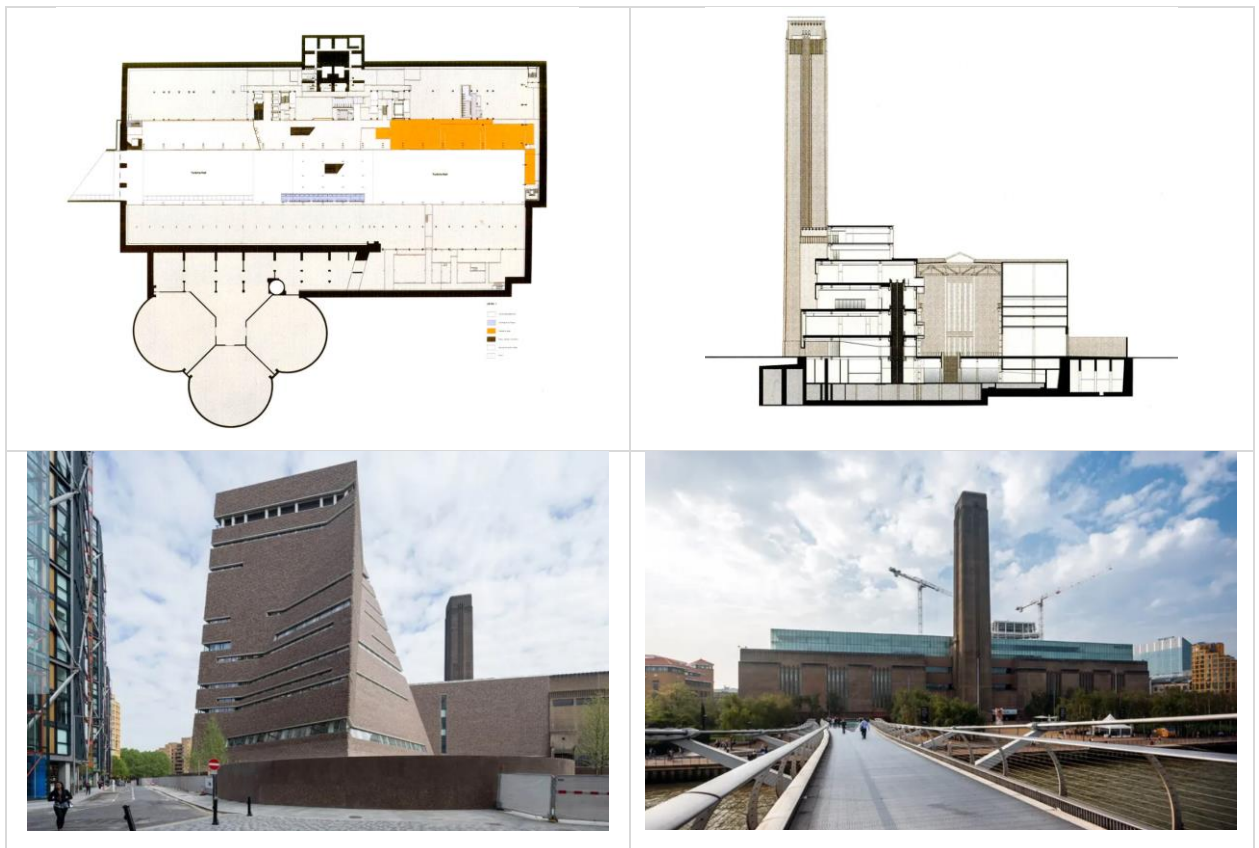

Рис. 1.2.2. Формування музею за допомогою принципу ревіталізації промислової спадщини (на прикладі **Tate Modern**) [66]

Centre Pompidou у Парижі вирішений як відкрита конструктивна система, у якій всі інженерні та комунікаційні елементи винесені назовні. Такий підхід дозволив звільнити внутрішній простір від конструктивних обмежень і сформувати великі універсальні площі, придатні для різних типів експозицій. Будівля демонструє інший підхід до музейної архітектури, де конструкція і функція стають основою архітектурного образу.

Планувальна організація базується на принципі відкритого поверху без жорсткого поділу на зали. Це забезпечує високу гнучкість простору та можливість його трансформації відповідно до потреб виставкової діяльності. Внутрішні площини залишаються максимально вільними, що дозволяє змінювати сценарії використання без суттєвого втручання в структуру будівлі.

Значну роль у формуванні простору відіграють зовнішні комунікації, зокрема система ескалаторів, винесена на фасад. Вона не лише забезпечує вертикальний зв'язок, а й формує візуальну динаміку будівлі, відкриваючи панорамні види на місто. Таким чином рух відвідувача стає частиною архітектурного досвіду [43].

Простір перед будівлею функціонує як відкрита площа, яка активно використовується незалежно від роботи музею. Це підсилює публічний характер об'єкта і робить його частиною міського життя.

Отже, Centre Pompidou у Парижі демонструє принципи відкритої, гнучкої та технологічно вираженої архітектури, де внутрішній простір організований як універсальне середовище, здатне адаптуватися до різних функціональних сценаріїв.

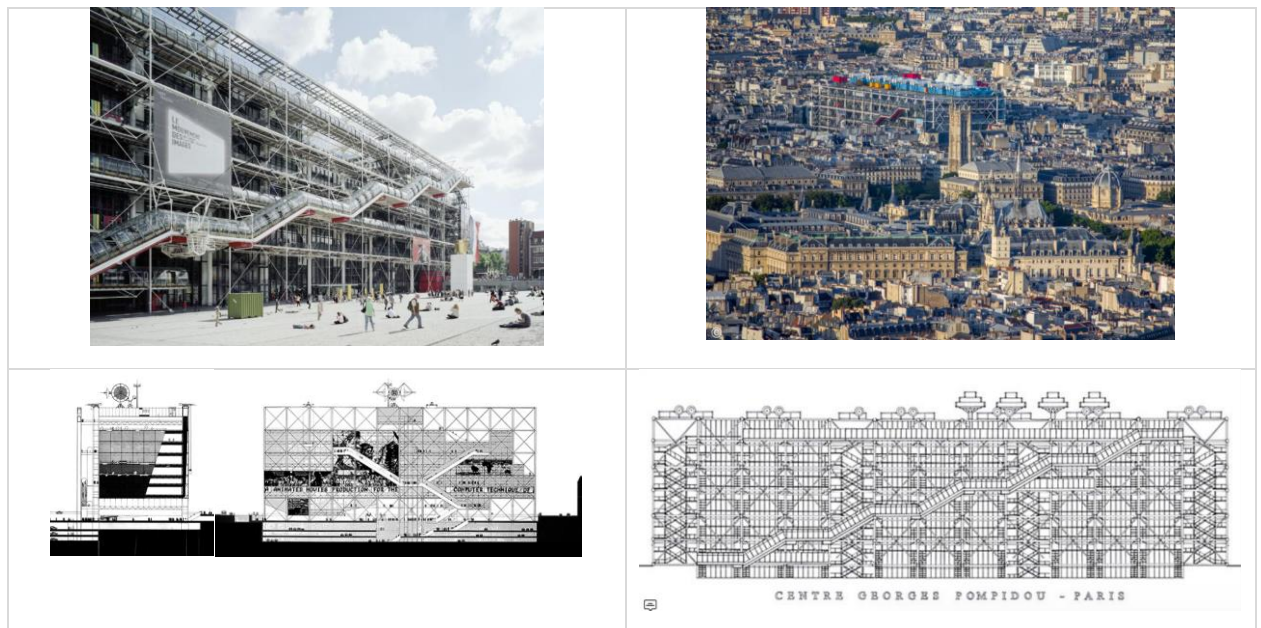

Рис. 1.2.3. Новий підхід до формування архітектури музею (на прикладі Centre Pompidou в Парижі) [43]

У сучасній європейській практиці простежується тенденція до формування музейних комплексів як інтегрованих культурних центрів, що поєднують експозиційні зали, освітні простори та рекреаційні зони. Прикладом є **Louvre Abu Dhabi**, де архітектурно-середовищна концепція базується на створенні мікрокліматичного простору під великою купольною конструкцією, що формує нову типологію музейного комплексу «музей-місто». Louvre Abu Dhabi сформований як система окремих об'ємів, розташованих під великим куполом, який об'єднує весь комплекс. Просторова структура сприймається фрагментовано: між будівлями виникають проходи, відкриті ділянки та невеликі площі. За рахунок цього середовище розгортається поступово, без чітко заданої послідовності.

Купол задає загальний характер комплексу і формує особливе світлове середовище. Його багат шарова геометрична структура пропускає світло у вигляді розсіяних променів, які змінюються протягом дня. У просторі з'являється рухомий світлотіньовий малюнок, що постійно трансформується.

Переміщення між експозиційними приміщеннями відбувається через відкриті переходи. У цих ділянках відчувається зміна середовища: змінюється освітлення, температура, акустика. Така організація руху створює паузи між залами і впливає на ритм сприйняття [52].

Вода проходить крізь комплекс у вигляді каналів і відкритих поверхонь. Вона формує додаткові візуальні зв'язки і впливає на глибину простору. Середовище сприймається більш спокійним і відокремленим.

Архітектурне рішення враховує кліматичні умови регіону. Значна частина території перебуває у затіненні, що створює комфортні умови перебування. Простір під куполом залишається відкритим і водночас захищеним.

Louvre Abu Dhabi формує цілісне середовище, де ключову роль відіграють світло, рух і взаємодія з водою. Архітектура розкривається через послідовність просторових станів і зміну відчуттів під час руху.

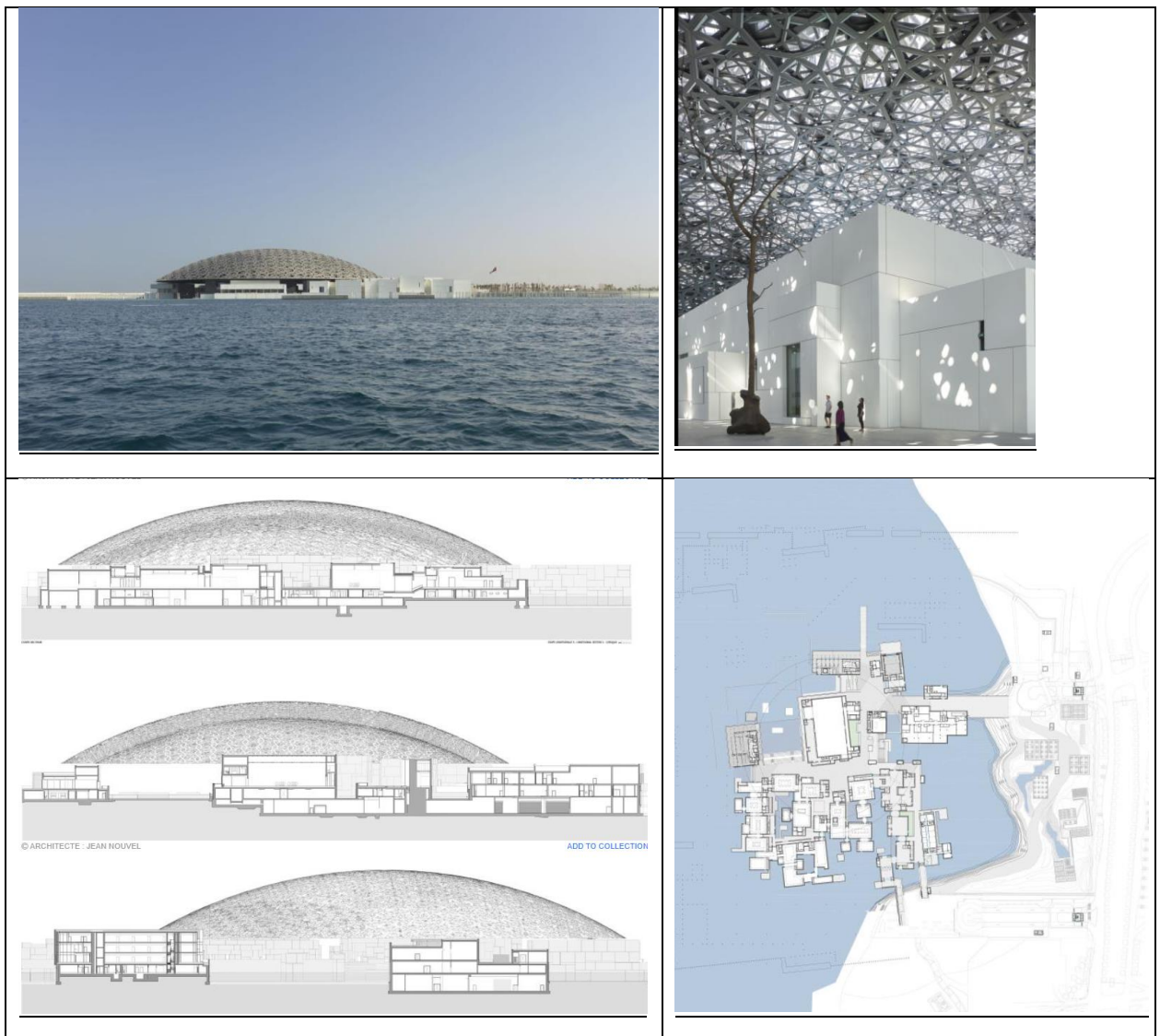

Рис. 1.2.3. Формування музейних комплексів як інтегрованих культурних центрів (на прикладі **Louvre Abu Dhabi**) [52]

Fondation Louis Vuitton - є яскравим зразком сучасної архітектури, реалізованим Френком Гері у стилі деконструктивізму. Споруда задумана як метафоричний корабель зі скла: її формують дванадцять великих вигнутих «вітрил», що охоплюють внутрішній об'єм – світлий комплекс галерей, який архітектор асоціював із айсбергом [51]. У такій побудові поєднуються прозорість і легкість зовнішньої оболонки з відчутною масивністю внутрішнього ядра. Композиція будівлі побудована на взаємодії світла, простору й руху. Скляні поверхні віддзеркалюють небо та навколишню

зелень, постійно змінюючи вигляд споруди залежно від освітлення й погодних умов. Водночас відкриті тераси створюють зв'язок із довкіллям і забезпечують безперервний візуальний контакт із міським середовищем.

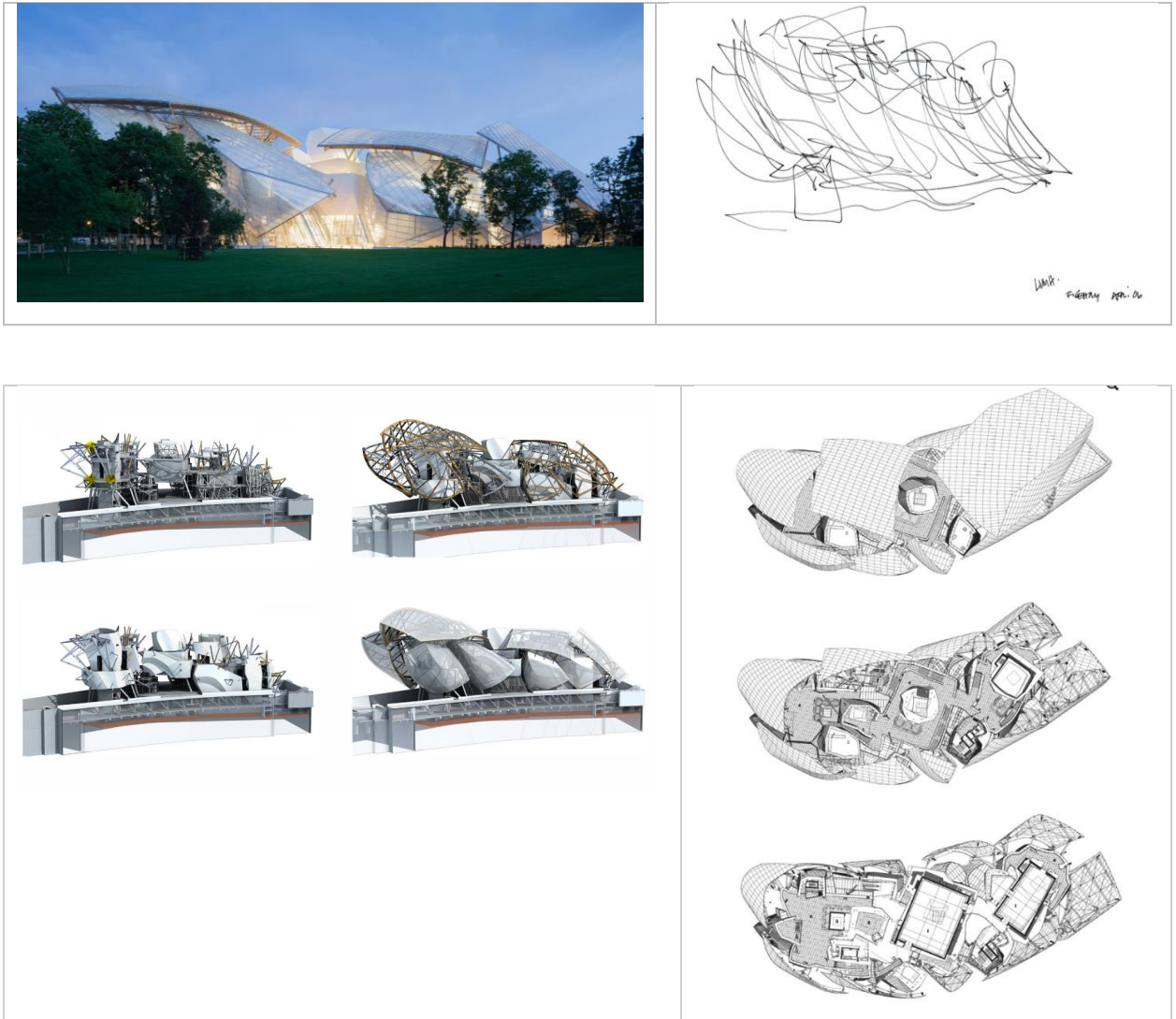

Рис. 1.2.6. Формування виразності архітектурної форми музею (на прикладі **Fondation Louis Vuitton**) [51]

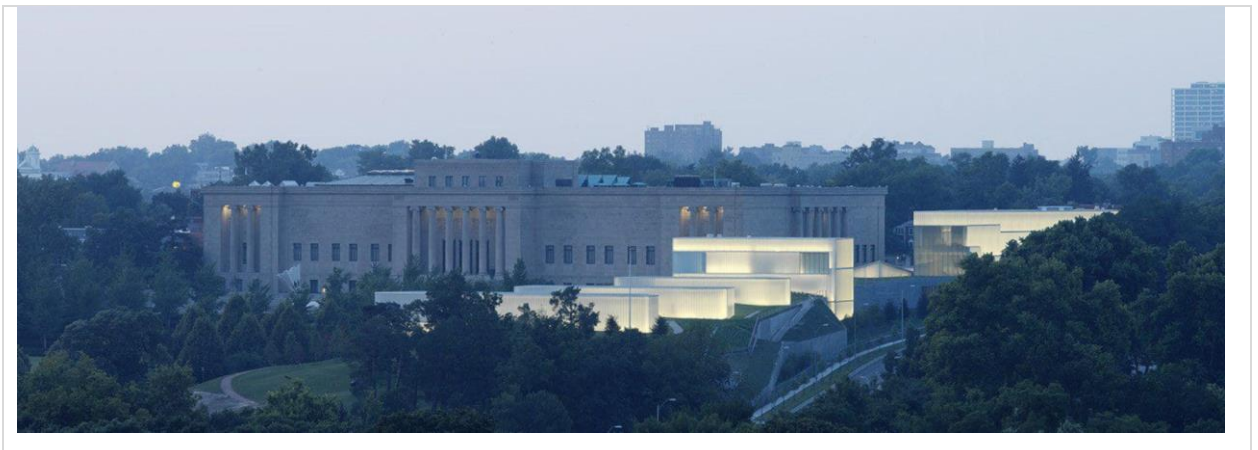
Ще одним прикладом гармонійного поєднання архітектури і ландшафту є **The Nelson-Atkins Museum of Art** – масштабна архітектурна добудова до музею в Канзас-Сіті, створена архітектором Стівен Холл, є важливим прикладом формування сучасного музейно-виставкового середовища, де архітектурно-планувальна структура безпосередньо визначає сценарії руху, сприйняття мистецтва та взаємодії з ландшафтом.

У цьому рішенні ключовим принципом є розділення функціональних рівнів: виставкові простори винесені під землю, що дозволяє зберегти відкритість історичної частини комплексу та мінімізувати візуальний вплив нової забудови на парк. Надземна частина виконує роль просторового «фільтра» між містом, садом скульптур і музеєм, формуючи поступовий перехід між зовнішнім і внутрішнім середовищем [56].

З точки зору принципів музейно-виставкового планування, важливою є організація нелінійного маршруту відвідувача. Простір побудований не за класичною осьовою схемою, а на послідовності переходів між закритими галереями та відкритими зонами, що забезпечує варіативність експозиційного досвіду. Така структура підтримує ідею «просторової безперервності», коли музей сприймається як єдина система, а не набір окремих залів.

Світло відіграє роль планувального інструменту. Складні об'єми, які Голл називає «лінзами», не лише позначають входи та напрямки руху, а й організовують простір через природне освітлення. Завдяки цьому експозиційні зали отримують дифузне, контрольоване світло, що підсилює сприйняття експонатів і створює різні атмосферні стани без використання штучних акцентів.

Інтеграція ландшафту є ще одним ключовим принципом: музей і скульптурний парк утворюють єдину систему, де архітектура «вростає» у рельєф, а природа стає частиною виставкового середовища.

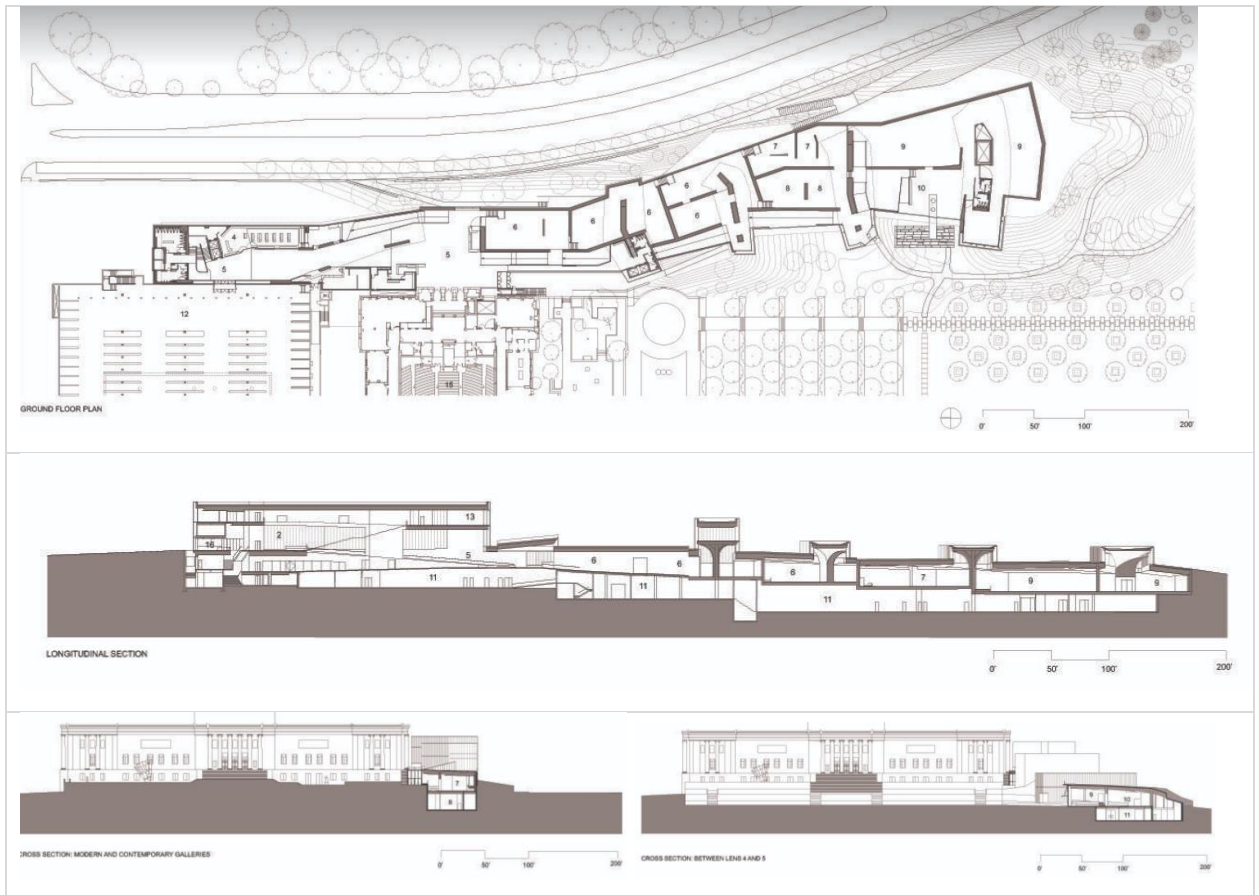

Рис. 1.2.7. Інтеграція ландшафту з архітектурою музею (на прикладі **The Nelson-Atkins Museum of Art Kansas City, MO, United States**) [56]

Проект, який вирізняється інтеграцією архітектури в міський простір та своєю адаптивністю – **Amos Rex** у Гельсінкі, спроектований бюро JKMM Architects. Головна ідея полягає у винесенні основних виставкових залів під площу Ласіпалаці, що дозволило зберегти історичний міський контекст і водночас створити новий публічний простір. Над поверхнею землі сформовані характерні світлові куполи, які позначають і освітлюють підземні зали, слугуючи одночасно архітектурними орієнтирами в міському середовищі [38].

Важливим аспектом є також публічність архітектури: музейний простір не ізольований, а продовжується в міське середовище через площу, яка функціонує як активна громадська зона. Люди можуть взаємодіяти з об'єктом навіть без відвідування експозицій, що розширює роль музею до рівня міського культурного вузла.

Адаптивність експозицій забезпечена планувальною структурою, яка побудована навколо гнучких відкритих просторів без жорсткої осьової організації. Відвідувачі рухаються між хвилястими залами, де архітектура не домінує над мистецтвом, а створює нейтральне, але виразне середовище для його сприйняття.

Amos Rex демонструє принципи сучасного музейного планування, де архітектура працює як частина міського сценарію, забезпечує гнучкість внутрішніх просторів і підтримує відкриту взаємодію між культурною функцією та публічним середовищем.

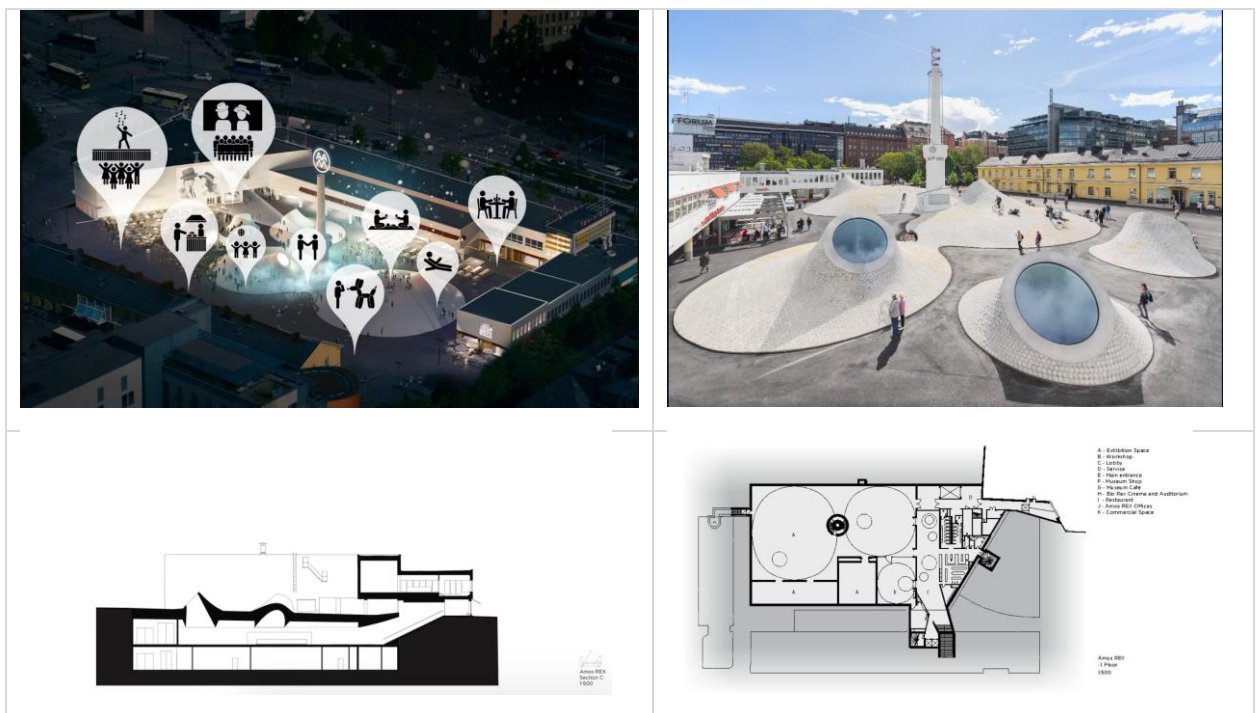

Рис. 1.2.8. Інтеграція архітектури музею в міський простір (на прикладі **Amos Rex**) [38]

Прикладом сучасного підходу до інтеграції музейної архітектури в історичне міське середовище є **Kunsthau Graz**, за участі архітектора Ніколас Собеджано, у місті Грац, Австрія.

Будівля свідомо виділяється на фоні історичної забудови центру Граца, формуючи сильний пластичний акцент у міському силуеті, завдяки якому будівля сприймається як своєрідний «чужорідний об'єкт» у міському тілі. Водночас її розміщення та організація підходів зроблені так, щоб музей залишався частиною пішохідних маршрутів і міського руху, а не відокремленим об'єктом. Будівля також розглядається як інструмент міського оновлення. Її поява активізувала прибережну зону річки Мур і сприяла перетворенню навколишніх територій у більш відкритий громадський простір. Таким чином музей працює не ізольовано, а як каталізатор змін у міському середовищі [49].

Внутрішній простір організований як набір трансформованих залів без жорсткої фіксації функцій. Така структура дозволяє легко змінювати конфігурацію експозицій, підлаштовуючи простір під різні ідеї та формати сучасного мистецтва. У результаті будівля функціонує як адаптивна платформа, де архітектура не домінує над експозицією, а забезпечує їй змінне та відкрите середовище

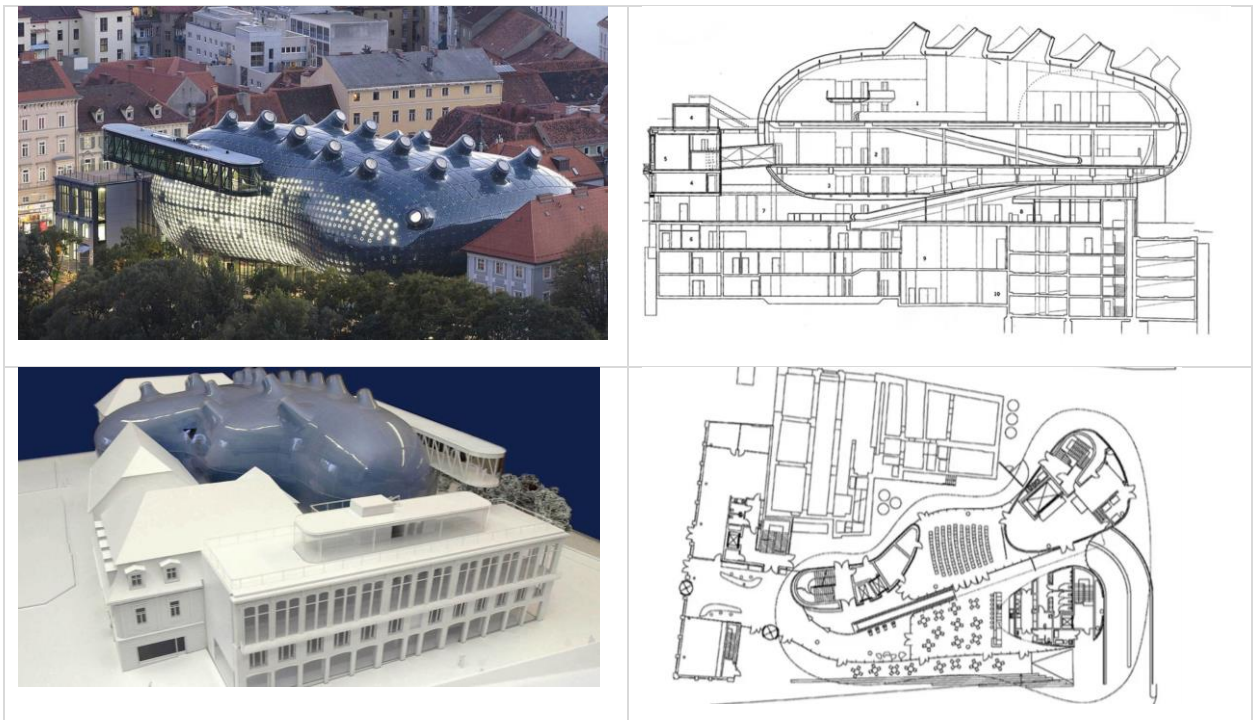

Рис. 1.2.9. Інтеграція музейної архітектури в історичне міське середовище (на прикладі **Kunsthaus Graz**) [49]

Teshima Art Museum – це приклад архітектури, де майже зникає межа між будівлею і природним середовищем. Його форма не прагне домінувати чи вражати складністю, навпаки вона максимально спрощена і підпорядкована ідеї спокійного співіснування з ландшафтом. Тонка бетонна оболонка, що нагадує краплю, ніби лежить на поверхні землі, повторюючи її плавність і не порушуючи природного рельєфу. Основою сприйняття стає сам простір, наповнений світлом, повітрям і рухом води. Два отвори у покритті відкривають інтер'єр до неба, завдяки чому природні зміни – вітер, дощ, світло – стають частиною архітектурного сценарію [63].

У контексті сучасної архітектури музей демонструє інший підхід до формування середовища, не через ускладнення форми, а через її редукцію. Архітектура тут не конкурує з мистецтвом, а створює умови для його прояву. Водночас такий підхід відповідає принципам сталого розвитку: використання природного освітлення, вентиляції та мінімальне втручання у ландшафт забезпечують екологічність і довговічність рішення.

Teshima Art Museum можна розглядати як приклад середовищної архітектури, де головним стає не об'єкт, а переживання простору і його взаємодія з природними процесами

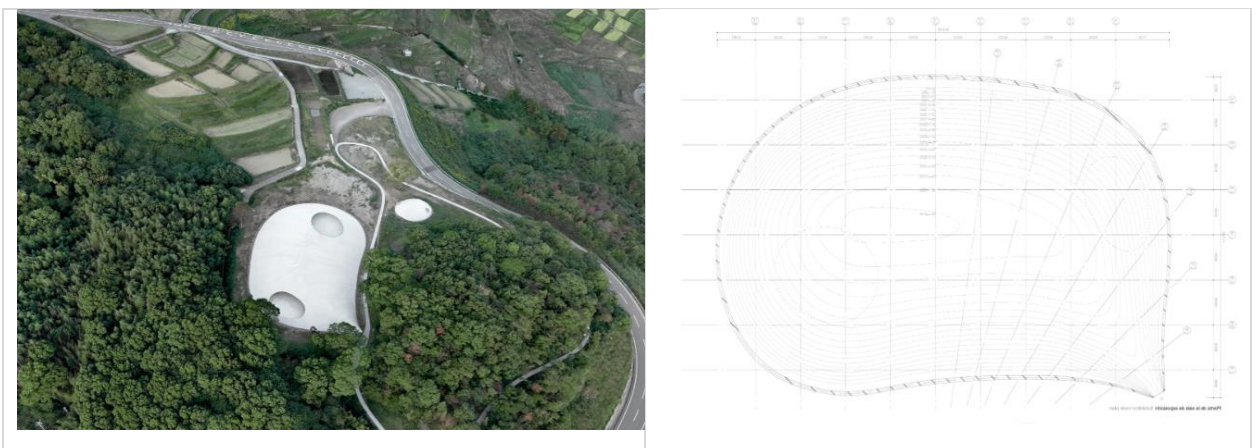

Рис. 1.2.10. Інтеграція музейної архітектури в природне середовище (на прикладі **Teshima Art Museum**) [63]

Одним із найвпливовіших прикладів формування сучасного музейного простору, де архітектура розвивається поступово, реагуючи на нові функції та зміну ролі музею в суспільстві є **Музей сучасного мистецтва в Нью-Йорку (МоМА)**. Його нинішній вигляд це результат кількох етапів реконструкцій і розширень, що відображають еволюцію підходів до музейної архітектури. Початково МоМА формувався як раціонально організований виставковий простір, у якому домінувала ідея так званого «білого куба» – нейтрального середовища для демонстрації мистецтва [36].

Згодом структура музею ускладнилася: до експозиційних просторів додалися громадські зони, атріуми, освітні та комунікативні простори. Це змінило характер середовища – музей перестав бути лише місцем споглядання і став простором взаємодії, де відвідувачі можуть не лише переглядати експозиції, а й перебувати, відпочивати, спілкуватися.

Важливою складовою є поєднання внутрішніх і зовнішніх просторів. Скульптурний сад виступає як продовження експозиції, створюючи перехід між щільною міською забудовою та більш відкритим середовищем. Таким чином формується багаторівнева структура простору, що включає як інтер'єр, так і ландшафт.

Перевага архітектури МоМА у гнучкості та здатності до трансформації. Завдяки цьому музей може адаптуватися до нових форматів мистецтва, змінювати експозиції та розширювати функціональні можливості без втрати цілісності.

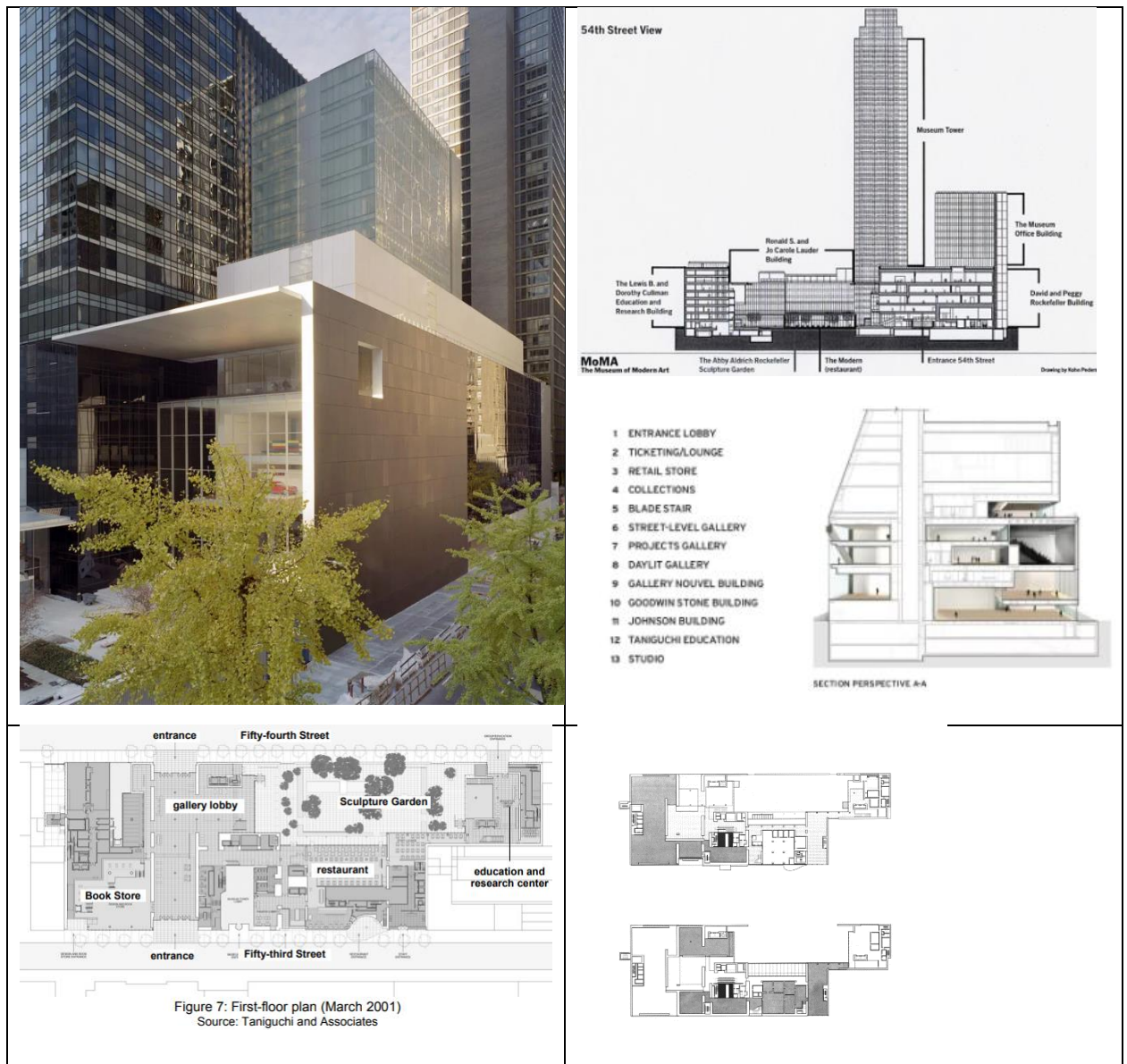

Рис. 1.2.10. Відкрита система, що постійно розвивається середовище (на прикладі **MoMA**) [36]

Centre Pompidou-Metz вирізняється тим, що його архітектурна ідея читається одразу – будівля ніби накрита легкою, майже текстильною оболонкою, яка водночас формує і силует, і внутрішній простір. Основний акцент зроблено на конструкції: складна дерев'яна сітка даху стає головним елементом, який об'єднує всі частини комплексу.

Будівля не ізолюється від міста. Вона працює як публічний елемент середовища: під навісом формуються відкриті простори, які використовуються навіть без відвідування виставок. Таким чином музей

виходить за межі власної функції і стає частиною повсякденного міського життя

Освітлення інтер'єру формується переважно за рахунок природного світла, яке проникає через напівпрозору оболонку покрівлі. Це створює змінне світлове середовище та підсилює сприйняття простору [62].

Архітектурне рішення Centre Pompidou-Metz поєднує виразність форми з функціональною гнучкістю та відкритістю до міського контексту, що відповідає сучасним підходам до формування музейних просторів.

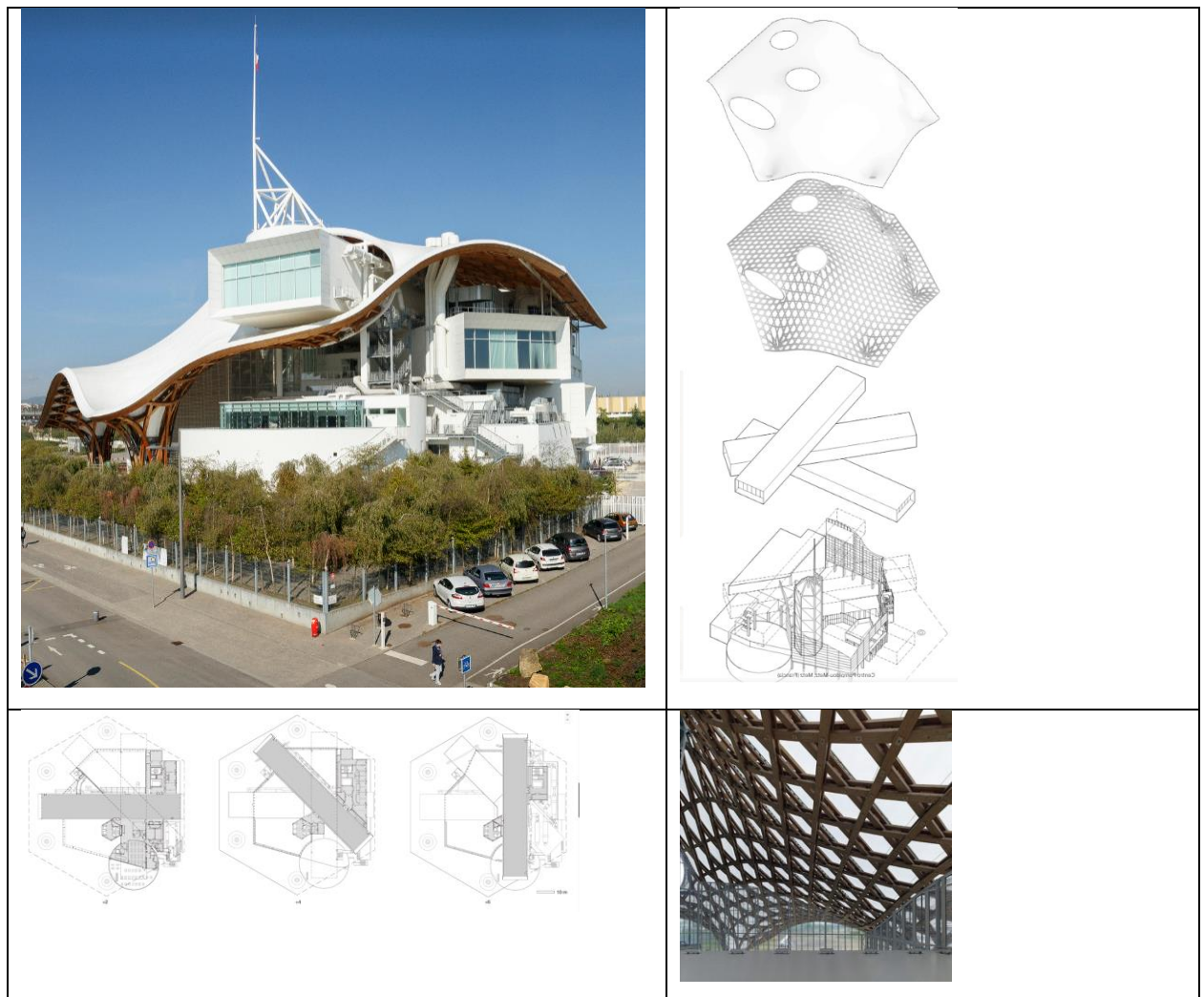

Рис. 1.2.11. Виразність форми з функціональною гнучкістю (на прикладі Centre Pompidou-Metz) [62].

Аналіз вітчизняного досвіду демонструє специфіку формування музейних комплексів у контексті історичної забудови та обмежених ресурсів нового будівництва. Показовим прикладом є **Мистецький Арсенал**, який функціонує у будівлі XVIII століття. У цьому випадку реалізовано принцип адаптивного використання історичного об'єкта з поступовою модернізацією внутрішніх просторів. Встановлено, що збереження історичної оболонки визначає масштабність інтер'єрів і формує специфічний експозиційний характер простору [16].

Рис.1.2.12. Адаптивне використання на прикладі **Мистецького Арсеналу** [16].

Окремої уваги заслуговує **PinchukArtCentre**, який репрезентує сучасну модель виставкового простору в адаптованій будівлі. Тут простежується тенденція до використання принципу «white cube» – нейтрального експозиційного середовища з високою гнучкістю та можливістю швидкої трансформації. Встановлено, що така модель є найбільш придатною для демонстрації сучасного мистецтва [61].

Порівняння світового та українського досвіду дає змогу простежити певні стійкі тенденції у формуванні музейно-виставкових комплексів.

У світовій практиці музей розглядається як активний елемент розвитку міського середовища. Нові музейні будівлі часто формують точки тяжіння, впливають на просторову структуру міста та стають інструментом оновлення окремих територій. Архітектура в таких проєктах виконує роль виразного образного акценту і бере участь у формуванні нової ідентичності місця.

В українських умовах переважає інший підхід, пов'язаний з використанням існуючої забудови. Музейні функції найчастіше розміщуються в історичних будівлях або формуються через їх реконструкцію та пристосування до сучасних вимог. Це зумовлено як наявністю значного історико-архітектурного фонду, так і обмеженими можливостями реалізації масштабних нових проєктів.

Ідея проєктування музеїв як окремих, спеціально створених об'єктів поки що не є поширеною. Нове будівництво відбувається рідше і зазвичай не має системного характеру. Водночас кількість діючих музейних установ залишається обмеженою у порівнянні з багатьма європейськими країнами. Це впливає на доступність культурного середовища та стримує формування повноцінної музейної інфраструктури на рівні міста і країни загалом..

Рис. 1.2.10. Модель адаптації існуючих історичних об'єктів до сучасних потреб [55]

Простежується спільна тенденція до формування гнучких експозиційних просторів і впровадження мультимедійних технологій. Зростає значення публічних просторів у структурі музейного комплексу.

Посилюються вимоги до безпеки, автономності інженерних систем та збереження музейних фондів.

Таким чином, проведений аналіз дозволив виявити основні типологічні моделі формування музейних комплексів:

- музей як архітектурна домінанта;
- музей як результат ревіталізації історичної або промислової будівлі;
- музей як складова багатофункціонального культурного кластера.

Встановлено, що сучасний музейний комплекс розглядається як інтегрована архітектурно-середовищна система, яка поєднує експозиційну, соціальну та урбаністичну функції [55].

Таким чином отримані результати є теоретичною основою для формування принципів архітектурно-середовищної організації музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві.

1.3 Сучасні тенденції формування архітектурно-середовищної організації музейних просторів

Аналіз сучасної практики та теоретичних досліджень у сфері музейної архітектури дозволяє визначити низку тенденцій, що характеризують трансформацію архітектурно-середовищної організації музейних просторів у XXI столітті. Науковцями досліджено, що зміна ролі музею в суспільстві (від інституції збереження до відкритої культурної платформи) безпосередньо вплинула на принципи його просторового формування.

Насьогодні встановлено, що однією з провідних тенденцій є демократизація музейного середовища, яка проявляється у відкритості, доступності та інтегрованості об'єкта в міську структуру. Простежується тенденція до розмивання меж між інтер'єром і екстер'єром, що реалізується через прозорі фасадні системи, відкриті атріумні простори, наскрізні проходи та формування активного першого поверху. У результаті музейний комплекс

перестає функціонувати як ізольований об'єкт і набуває ознак громадського центру, інтегрованого у повсякденне життя міста [42].

Узагальнення сучасного досвіду дозволяє стверджувати, що сформовано новий тип експозиційного простору – гнучкий, адаптивний та трансформований. Простежується відхід від жорсткої лінійної схеми організації експозиції на користь багатоваріантних маршрутів та модульної структури залів. Встановлено, що для музеїв сучасного мистецтва характерним є використання універсальних просторів із можливістю швидкої трансформації, що забезпечується застосуванням мобільних перегородок, трансформованих конструкцій та інтегрованих інженерних систем.

Потрібно відзначити, що важливим чинником формування сучасного музейного середовища є сценарний підхід до організації простору. Аналіз сучасного досвіду будівництва музейних комплексів дозволяє визначити тенденція до проектування музею як послідовності просторових ситуацій, що формують емоційний та пізнавальний досвід відвідувача. При цьому архітектурний простір сучасного виставкового комплексу забезпечує баланс між орієнтованістю маршруту та свободою вибору, де значну роль відіграють світлові акценти, візуальні домінанти, просторові паузи та зони рекреації, які структурують процес сприйняття експозиції.

Крім того треба відзначити, що цифровізація культурного простору суттєво впливає на архітектурно-середовищну організацію музейних комплексів. Простежується тенденція до інтеграції мультимедійних технологій, інтерактивних екранів, систем доповненої реальності та цифрових навігаційних платформ у структуру інтер'єру. Це зумовлює необхідність передбачення гнучкої інженерної інфраструктури, здатної до модернізації без порушення цілісності архітектурної композиції.

Аналіз сучасної практики проектування доводить, що сучасні музейні комплекси дедалі частіше формуються як елементи міського ландшафту. Простежується тенденція до активного використання прилеглих територій як

складової частини експозиційного та подієвого простору. Площі, тераси, внутрішні двори, амфітеатри та відкриті виставкові майданчики стають продовженням музейної діяльності, що сприяє посиленню соціальної взаємодії та формуванню культурного середовища навколо об'єкта.

Насьогодні принципи сталого розвитку стали невід'ємною складовою сучасного проєктування музейних комплексів. Простежується тенденція до впровадження енергоефективних систем, використання природного освітлення з контрольованою інсоляцією, застосування екологічно безпечних матеріалів та інтеграції зелених елементів у структуру будівлі. При цьому специфіка музейних функцій вимагає особливої уваги до мікроклімату та світлового режиму з метою забезпечення збереження експонатів.

Інклюзивність стає одним із ключових принципів архітектурно-середовищної організації, у тому числі сучасних музеїв. Таким чином формується універсальний дизайн, що передбачає безбар'єрні маршрути, адаптовану навігацію, тактильні та аудіоеlementи, а також створення комфортних умов для різних категорій відвідувачів [25].

У контексті сучасних соціально-політичних умов посилюються вимоги до безпеки музейних просторів, через що архітектурно-планувальні рішення повинні враховувати сценарії евакуації, захист фондосховищ, автономність інженерних систем та вимоги цивільного захисту. Це зумовлює ускладнення просторової структури та потребує комплексного підходу до проєктування.

Рис. 1.3.1. Впровадження комплексного підходу до проєктування музейних та витавкових комплексів на прикладі **The Nelson-Atkins Museum of Art Kansas City** і **Louvre Abu Dhabi** (див. розділ 1.2)

Таким чином, на основі проведеного аналізу встановлено, що сучасні тенденції формування архітектурно-середовищної організації музейних просторів характеризуються комплексністю, адаптивністю, відкритістю, технологічністю та орієнтацією на соціальну взаємодію.

Висновки до першого розділу

У першому розділі здійснено комплексний аналіз теоретичних засад та практичного досвіду формування музейних і виставкових комплексів у вітчизняному та світовому контексті. На основі опрацювання наукових джерел і сучасної практики проєктування визначено основні методологічні підходи та тенденції, що впливають на архітектурно-середовищну організацію музейних просторів.

Встановлено, що методологія проєктування музейних та виставкових комплексів ґрунтується на системному, функціонально-планувальному, середовищному, образно-художньому та адаптивному підходах. Визначено, що комплексне застосування зазначених підходів забезпечує формування цілісної архітектурно-просторової структури, у якій узгоджуються експозиційні, громадські, службові та технічні функції.

Узагальнено світовий досвід проєктування музейних комплексів, який засвідчує трансформацію музею з ізольованої інституції у відкритий публічний простір, інтегрований у міське середовище. Простежується тенденція до формування багатофункціональних культурних центрів, що поєднують експозиційні зали з освітніми, рекреаційними та комунікативними просторами. Встановлено, що сучасні музеї виконують роль каталізаторів урбаністичних процесів і формують нові точки тяжіння в структурі міста.

Аналіз вітчизняної практики показав, що розвиток музейної архітектури в Україні відбувається в умовах адаптації історичних об'єктів до сучасних потреб, а також поступового впровадження принципів гнучкості, інклюзивності та енергоефективності. Визначено, що у сучасних умовах особливого значення набувають вимоги безпеки, автономності інженерних систем та збереження музейних фондів.

У результаті дослідження сучасних тенденцій сформовано уявлення про музей як багатовимірну архітектурно-середовищну систему, що поєднує культурні, соціальні, технологічні та екологічні аспекти. Простежується тенденція до відкритості, трансформаційності простору, інтеграції цифрових технологій та формування універсального дизайну.

Таким чином, проведений аналіз дозволив визначити теоретичні передумови та практичні орієнтири для подальшого формування принципів архітектурно-середовищної організації музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві. Отримані результати є методичною основою для

розробки функціонально-планувальної структури та концептуального рішення об'єкта, що розглядатиметься у наступних розділах роботи.

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-СЕРЕДОВИЩНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗЕЙНИХ ТА ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ

2.1 Особливості містобудівного розташування музейних комплексів

Містобудівне розташування музейного комплексу є визначальним чинником формування його архітектурно-середовищної структури та соціальної ефективності функціонування. Встановлено, що вибір ділянки та інтеграція об'єкта у структуру міста впливають на характер просторової організації, масштабно-композиційне рішення, функціональні зв'язки та формування громадської активності навколо будівлі [41].

У сучасній теорії містобудування музей розглядається як об'єкт культурної інфраструктури, що формує точки тяжіння у структурі міського середовища. Простежується тенденція до розміщення музейних комплексів у зонах високої пішохідної активності, в історичних центрах, на набережних або у районах, що потребують ревіталізації. Такий підхід дозволяє інтегрувати культурний об'єкт у систему громадських просторів і забезпечити його доступність для широких верств населення.

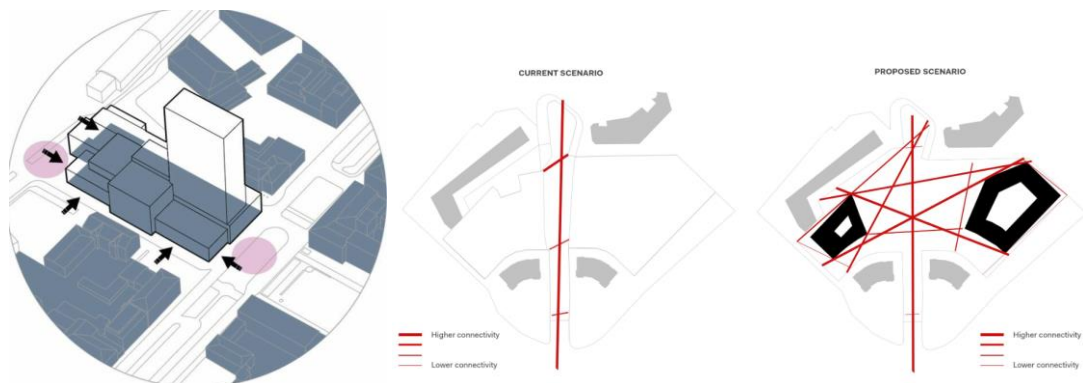

Рис. 2.1.1. Музей як об'єкт культурної інфраструктури [41].

Аналіз досліджень та досвіду проєктування доводить, що існує кілька типових моделей містобудівного розташування музейних комплексів.

Перша модель передбачає розміщення музею в історичному центрі міста. У цьому випадку об'єкт функціонує як елемент сформованої культурної структури та повинен відповідати масштабності й морфології навколишньої забудови. Встановлено, що в умовах історичного середовища особливого значення набуває принцип контекстуальності, який полягає у гармонійному поєднанні нової архітектури з існуючим архітектурним ландшафтом. Архітектурно-середовищна організація в таких умовах обмежується регламентами висотності, щільності забудови та охоронними зонами пам'яток [53].

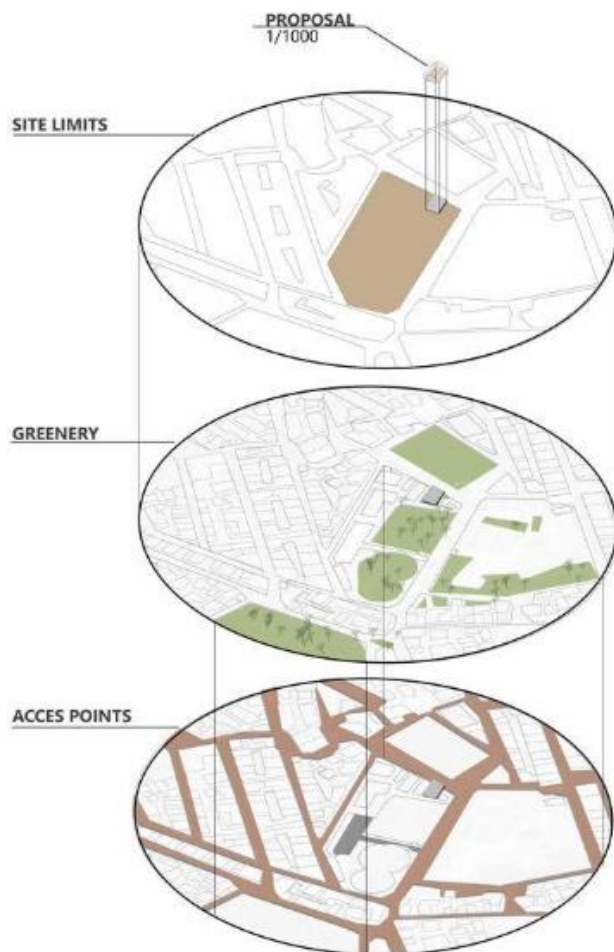

Рис. 2.1.2. Фактори впливу на формування музею як елемента сформованої культурної структури [53].

Друга модель характеризується розміщенням музею як домінанти в структурі міста, зокрема на вільних або реконструйованих територіях. У цьому випадку простежується формування виразної архітектурної композиції, що виступає акцентом міського простору. Встановлено, що такі об'єкти часто розташовуються на перетині магістралей, поблизу транспортних вузлів або у зонах нової забудови. Музей у цьому випадку виконує роль містоутворюючого елемента, здатного активізувати прилеглу територію та формувати нові громадські простори [32].

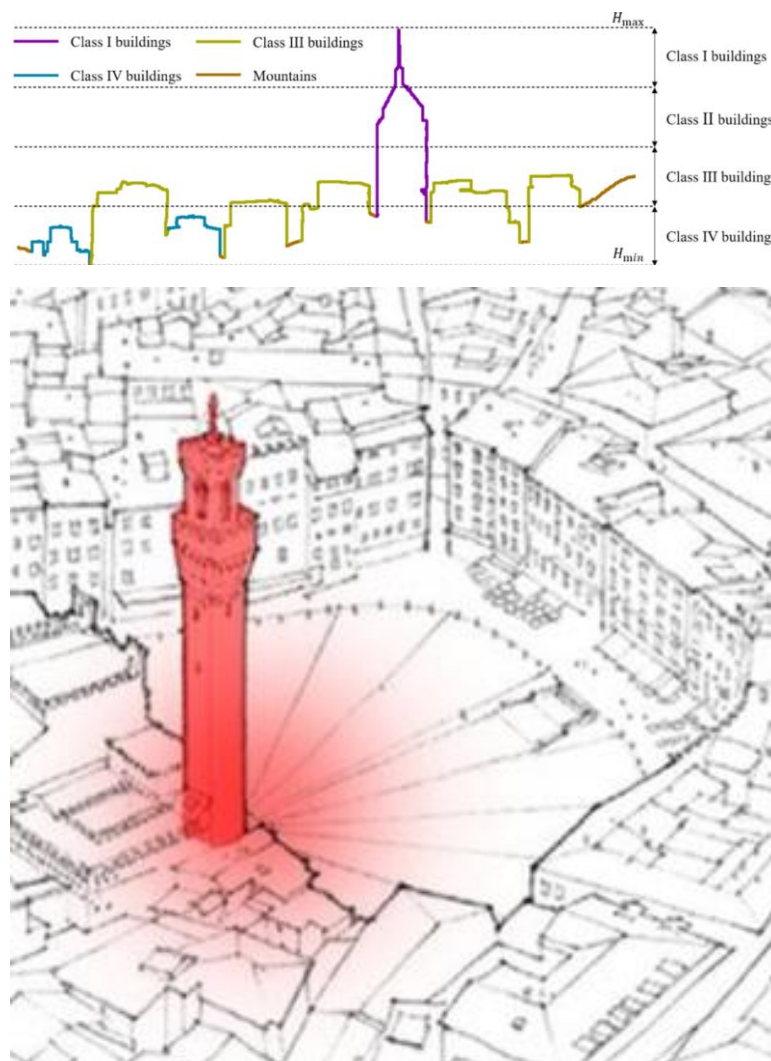

Рис. 2.1.2. Фактори впливу на архітектуру музею як домінанти в структурі міста [32]

Третя модель пов'язана з розміщенням музейних комплексів у процесі ревіталізації промислових або депресивних територій. Простежується тенденція використання культурних об'єктів як інструменту оновлення постіндустріальних зон. У таких випадках містобудівне розташування музею сприяє формуванню нових культурних кластерів, творчих кварталів та публічних просторів. Визначено, що ефективність такої моделі залежить від інтеграції транспортної інфраструктури, доступності пішохідних маршрутів та формування відкритих публічних просторів [1].

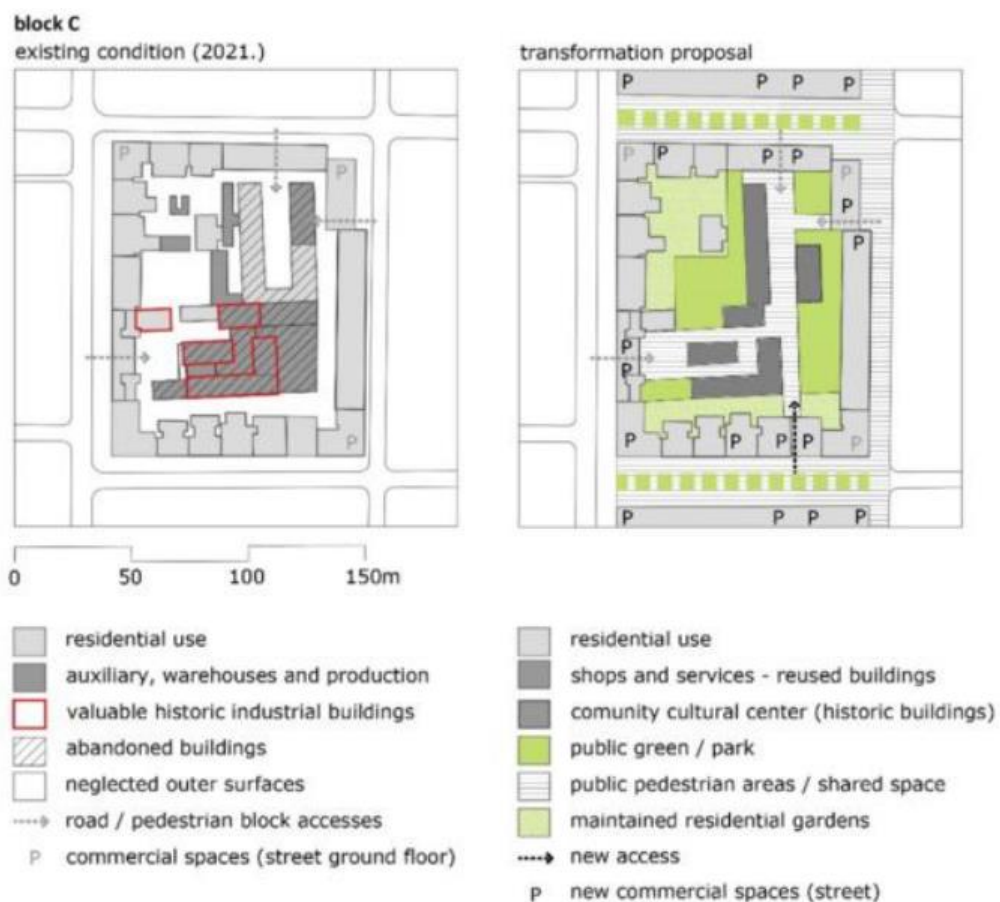

Рис. 2.1.3. Фактори впливу музею у процесі ревіталізації промислових або депресивних територій [1].

Особливого значення набуває транспортна доступність музейного комплексу, бо ефективне функціонування об'єкта передбачає наявність зручних пішохідних зв'язків, доступ до громадського транспорту та можливість організації паркувальних зон. При цьому необхідно забезпечити

розмежування пішохідних і транспортних потоків з метою формування безпечного громадського простору перед входом до музею [10].

У контексті архітектурно-середовищної організації важливим є формування прилеглої території як складової музейного комплексу. Згідно будівельним нормам простежується тенденція до створення відкритих площ, скверів, амфітеатрів та рекреаційних зон, що функціонують як перехідні простори між містом і будівлею. Такі простори сприяють соціальній інтеграції та розширюють межі культурної діяльності за межі внутрішніх приміщень [11].

Визначено, що масштаб та композиція музейної будівлі повинні відповідати характеру міського середовища. У щільній історичній забудові доцільним є використання принципу «делікатної інтеграції», що передбачає збереження існуючих просторових осей та панорам. Натомість у відкритих міських структурах можливе формування більш виразної та експресивної архітектурної форми [1]. Окремим аспектом містобудівного розташування є екологічний контекст. Встановлено, що орієнтація будівлі за сторонами світу, характер інсоляції, наявність зелених насаджень та природного ландшафту впливають на енергоефективність та комфорт перебування відвідувачів. Проектування музейних комплексів повинно враховувати природні фактори та інтегрувати елементи ландшафтної архітектури у структуру об'єкта.

У сучасних умовах особливого значення набуває питання безпеки та цивільного захисту при виборі містобудівного розташування. Встановлено, що необхідно враховувати можливості організації евакуаційних маршрутів, віддаленість від потенційно небезпечних об'єктів та забезпечення автономності інженерних систем [28].

Таким чином, містобудівне розташування музейних комплексів визначається комплексом соціальних, функціональних, транспортних, екологічних та композиційних чинників. Узагальнено, що ефективна інтеграція музею в міське середовище передбачає:

- відповідність масштабності та морфології навколишньої забудови;
- забезпечення транспортної та пішохідної доступності;
- формування відкритих громадських просторів;
- врахування екологічних та інсоляційних умов;
- забезпечення безпечної експлуатації об'єкта.

№	ГРУПА ЧИННИКІВ	СКЛАДОВІ	СУТНІСТЬ ВПЛИВУ
1	 МОРФОЛОГІЧНІ ТА КОМПОЗИЦІЙНІ	• Масштаб забудови • Щільність забудови • Силует та домінанти • Морфологія середовища	Забезпечують гармонійне включення музею в існуючу міську тканину та формування архітектурної домінанти у структурі міста.
2	 ТРАНСПОРТНІ ТА ПІШОХІДНІ	• Доступність громадського транспорту • Пішохідні зв'язки • Транспортні вузли • Паркування	Визначають зручність доступу відвідувачів до музею та його інтеграцію в транспортну систему міста.
3	 СОЦІАЛЬНО-ПРОСТОРОВІ	• Громадські простори (площі, сквери, парки) • Відкриті зони • Активність середовища • Близькість до соціально значущих об'єктів	Сприяють формуванню соціальної взаємодії, включенню музею в громадське життя та створенню привабливого міського середовища.
4	 ЕКОЛОГІЧНІ ТА КЛІМАТИЧНІ	• Інсоляція • Вітровий режим • Шумове навантаження • Екологічний стан території	Впливають на комфорт перебування відвідувачів, енергоефективність будівлі та умови експлуатації музейного комплексу.
5	 ФУНКЦІОНАЛЬНО-БЕЗПЕКОВІ	• Евакуаційні шляхи • Безпечні підходи та під'їзди • Функціональне зонування • Інженерне забезпечення	Забезпечують безпечну експлуатацію об'єкта, ефективну організацію простору та комфортне обслуговування відвідувачів.

Рис. 2.1.4. Чинники, що впливають на розташування музею у містобудівному середовищі

Отже, особливості містобудівного розташування музейних комплексів є методичною основою для подальшого формування функціонально-планувальної структури та архітектурного образу об'єкта. Рациональний вибір ділянки та її інтеграція у міське середовище визначають соціальну значущість, просторову виразність та ефективність функціонування музейного комплексу [21].

2.2 Принципи функціонально-планувальної організації музейних просторів

Сучасні підходи до формування музейно-виставкових комплексів базуються на переосмисленні ролі музею в суспільстві та його трансформації

у багатофункціональний соціокультурний центр. Архітектура музею сьогодні виконує не лише утилітарну функцію, а й виступає активним комунікативним середовищем, що формує взаємодію між експозицією та відвідувачем. У зв'язку з цим функціонально-планувальна структура музейних просторів набуває більш складного та динамічного характеру[62].

Одним із ключових принципів є функціональна багатошаровість, що передбачає поєднання в межах музейного комплексу різних типів просторів: експозиційних, освітніх, дослідницьких, рекреаційних та громадських. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку музеїв як відкритих культурних платформ і підтверджується міжнародним досвідом проєктування [23].

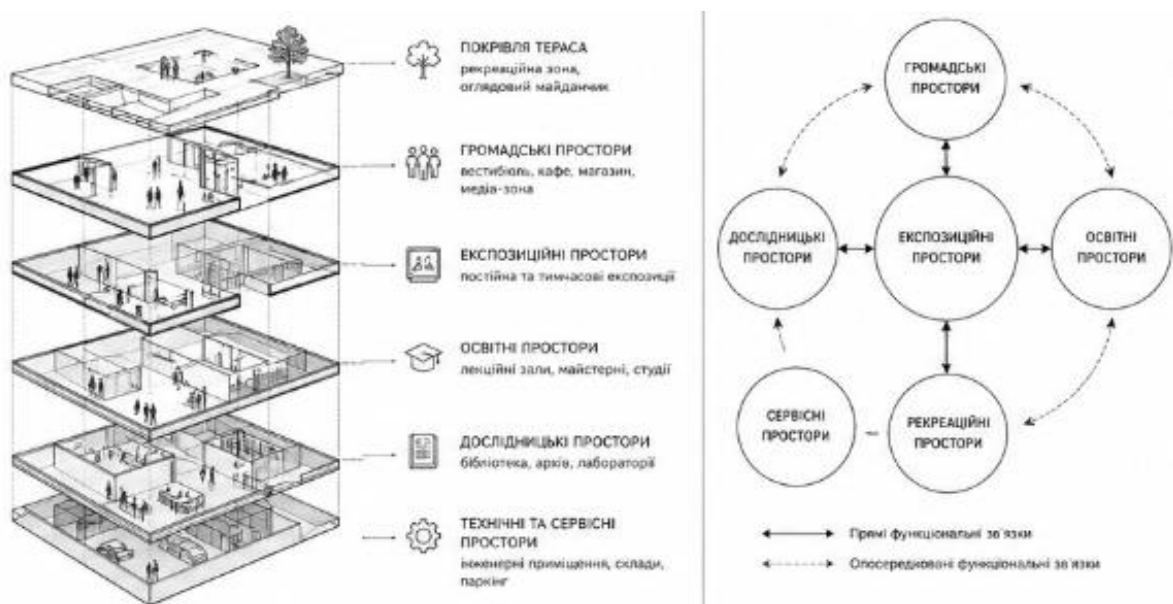

Рис.2.2.1. Функціональна багатошаровість в структурі сучасного музейно-виставкового комплексу [23].

Важливим принципом є гнучкість та трансформованість простору, що забезпечує адаптацію до змінних виставкових сценаріїв. Сучасні музеї відмовляються від жорстко фіксованих планувальних схем на користь відкритих і універсальних просторів, які можуть змінювати свою конфігурацію залежно від експозиційних потреб. Це дозволяє ефективно

інтегрувати нові формати презентації мистецтва, включаючи мультимедійні та інтерактивні технології.

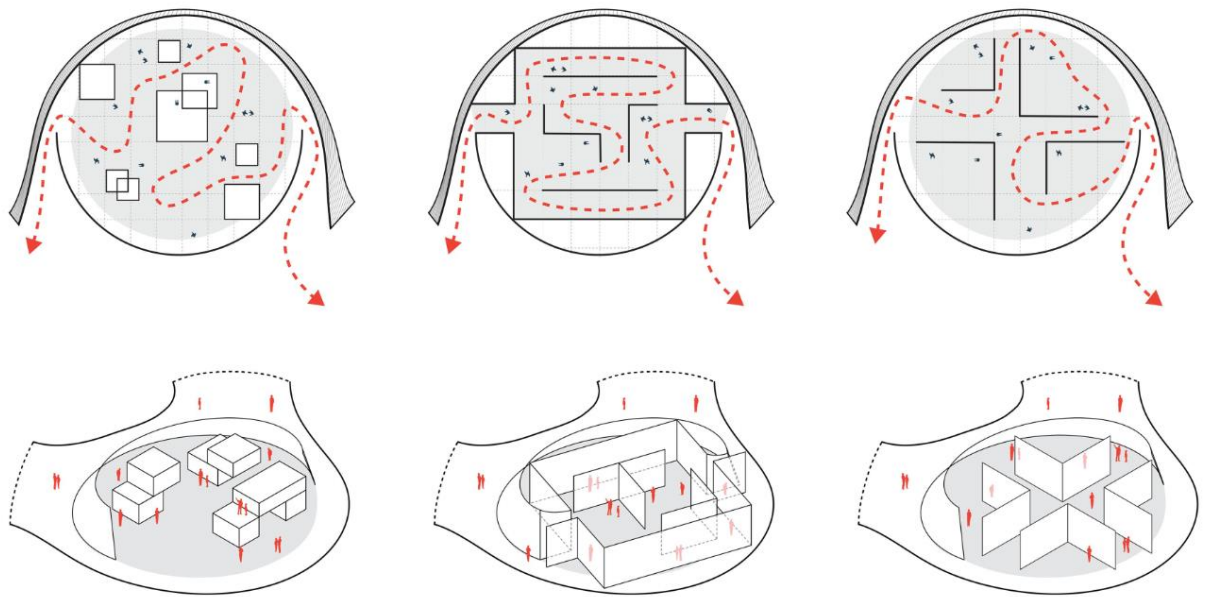

Рис.2.2.2. Схема варіації виставкових сценаріїв [23]

Наступним важливим аспектом є орієнтація на відвідувача як центральний елемент просторової організації. У сучасній музеології відвідувач розглядається як активний учасник культурного процесу, що впливає на формування маршрутів руху, організацію внутрішніх просторів і створення умов для соціальної взаємодії. Відповідно, планувальна структура повинна забезпечувати комфортне, інтуїтивно зрозуміле та варіативне пересування [57].

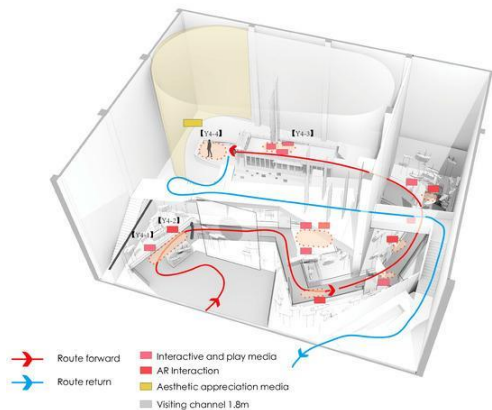

Рис.2.2.3. Організація потоків відвідувачів у багатофункціональному музейному середовищі [57].

Значну роль відіграє контекстуальна інтеграція музейної архітектури. У межах історичних міст особливо важливим є збереження містобудівного каркасу та масштабно-просторових характеристик середовища. Як показують дослідження, порушення цього принципу призводить до втрати цінних архітектурно-планувальних систем і історичного образу міста. У зв'язку з цим сучасні музейні комплекси часто розвиваються шляхом адаптації існуючих будівель або формування музейних кварталів.

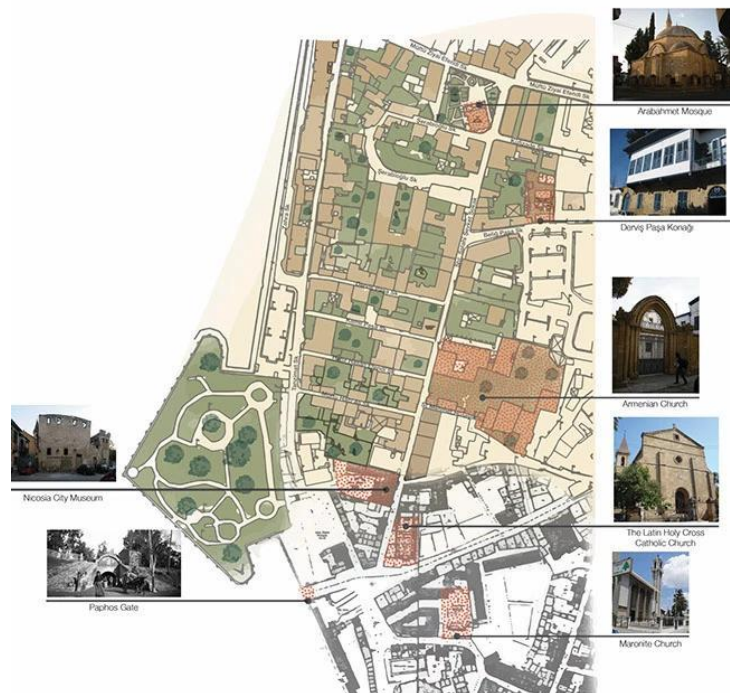

Рис.2.2.4. Схема дослідження історичної забудови [57]

Важливого значення набуває принцип регенеративної узгодженості, що передбачає поєднання нових функцій із збереженням історичної структури. Реалізація цього принципу потребує комплексного підходу, який включає дослідження, ідентифікацію, реставрацію та адаптацію історичних об'єктів до сучасних потреб [1].

Окремим принципом є відкритість і публічність простору, що забезпечує інтеграцію музею у структуру міста. Сучасні музейні комплекси формують навколо себе громадські простори, які функціонують незалежно від експозиційної діяльності та сприяють активізації міського життя.

Важливим також є принцип архітектурно-образної виразності, відповідно до якого музейна будівля може виступати самостійним культурним об'єктом. У сучасній архітектурі формується тенденція, коли сама будівля стає елементом експозиції та формує ідентичність міського середовища. Це підтверджується прикладами знакових музейних споруд, які відіграють роль архітектурних домінант [61].

Рис.2.2.5. Приклад самостійного об'єкту на прикладі **Guggenheim Museum Bilbao** [44].

Таким чином, функціонально-планувальна організація музейних просторів ґрунтується на поєднанні гнучкості, поліфункціональності, орієнтації на відвідувача та інтеграції у міське середовище. Застосування цих принципів дозволяє формувати сучасні музейні комплекси як відкриті, адаптивні та соціально значущі архітектурні системи.

2.3 Формування художньо-образного та середовищного рішення

Формування художньо-образного та середовищного рішення музейно-виставкових комплексів пов'язане з пошуком нових засобів вираження, які відповідають зміненим культурним і соціальним умовам сучасності. У цих процесах архітектура виступає не лише як матеріальна основа для розміщення експозиції, а як активний інструмент створення смислів, емоційного досвіду та комунікації між простором, мистецтвом і відвідувачем.

Однією з характерних тенденцій сучасної музейної архітектури є прагнення до виразної індивідуалізації образу будівлі. Музей дедалі частіше сприймається як знаковий об'єкт, здатний формувати візуальну ідентичність міста та впливати на його культурний імідж. Архітектурна форма у таких випадках виходить за межі суто функціонального вирішення і набуває самостійного художнього значення. Це досягається за рахунок пластичності об'ємів, складної геометрії, використання новітніх матеріалів і конструкцій, що дозволяють створювати динамічні та емоційно насичені просторові образи [45].

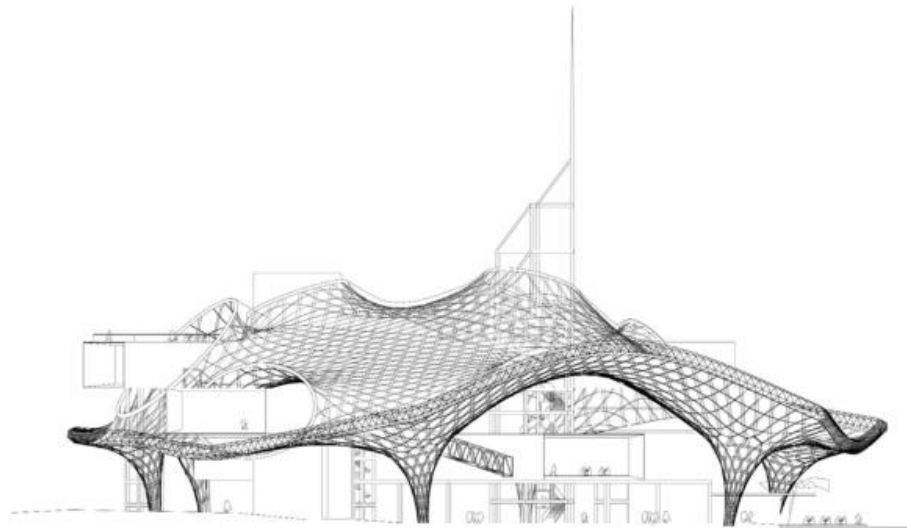

Рис.2.3.1. Пластичність споруди на прикладі **Centre Pompidou-Metz** [60].

Разом із тим, надмірна виразність не повинна порушувати зв'язок із середовищем. У структурі історичних міст особливо важливим є врахування масштабу, пропорцій і характеру існуючої забудови. Сучасна практика демонструє два основні підходи: делікатне «вбудовування» нової архітектури у сформоване середовище або свідоме створення контрасту, який підкреслює цінність історичного контексту. У будь-якому випадку архітектурне рішення має забезпечувати цілісність сприйняття міського простору та уникати випадкових дисонансів [58].

Рис.2.3.2. Два протилежні підходи «вдудування» на прикладі **MoMA** та **Guggenheim Museum Bilbao** (див.розділ 1.2)

Суттєвим аспектом є формування середовища як безперервної просторової системи. Музей перестає бути ізольованою будівлею і розглядається як частина ширшого урбаністичного контексту. Важливу роль відіграють відкриті громадські простори, площі, внутрішні двори, які забезпечують поступовий перехід між містом і музейним інтер'єром. Така інтеграція сприяє активному використанню території та формує нові сценарії взаємодії з культурним простором.

Важливим прийомом формування художнього образу є сценарна організація простору. Архітектура задає певну послідовність сприйняття, де відвідувач проходить через різні за характером і масштабом простори. Зміна освітлення, висоти, відкритості або замкненості приміщень формує ритм руху та створює емоційне напруження, що підсилює сприйняття експозиції. Такий підхід дозволяє розглядати музей не як набір залів, а як цілісний просторовий досвід [40].

Не менш важливою є взаємодія з природним і міським ландшафтом. У сучасній практиці спостерігається тенденція до «розчинення» архітектури в середовищі через використання рельєфу, підземних просторів або включення природних елементів у композицію. Це дозволяє мінімізувати візуальний вплив будівлі та водночас створити гармонійне середовище, що відповідає принципам сталого розвитку.

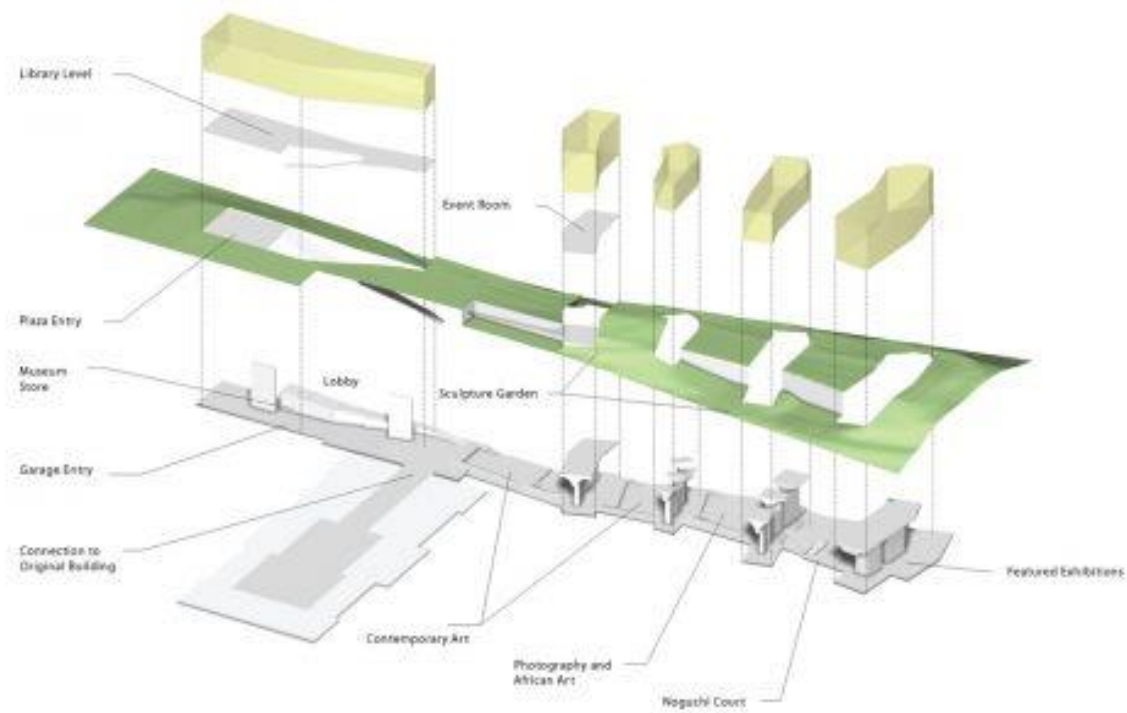

Рис.2.3.3. Використання підземного простору на прикладі **The Nelson-Atkins Museum of Art Kansas City, MO, United States** [56].

Особливого значення набуває формування відкритого комунікативного простору. Музей сьогодні функціонує як місце соціальної взаємодії, де

відвідувачі не лише сприймають мистецтво, а й беруть участь у культурному процесі. Архітектура має забезпечувати умови для такого спілкування, створюючи зони відпочинку, обговорення, навчання та неформальної взаємодії [57].

Таким чином, художньо-образне та середовищне рішення музейно-виставкових комплексів формується через поєднання виразної архітектурної мови, уважного ставлення до контексту, сценарності простору та відкритості до міського середовища. Такий підхід дозволяє створювати не лише функціонально ефективні, але й культурно значущі простори, що формують нову якість архітектурного середовища.

2.4 Впровадження принципів сталого розвитку в музейних комплексах

Сучасне проектування музейно-виставкових комплексів усе частіше орієнтується на принципи сталого розвитку, які передбачають збалансоване поєднання екологічних, соціальних і економічних аспектів. У цьому контексті музей розглядається не лише як культурна інституція, а як частина ширшої системи міського середовища, що впливає на якість життя, використання ресурсів та формування екологічної свідомості суспільства [62].

Важливим аспектом є адаптивне використання існуючих будівель, що відповідає принципам збереження ресурсів і культурної спадщини. Реконструкція та переосмислення історичних або індустріальних об'єктів під музейні функції дозволяє зменшити обсяги нового будівництва та водночас зберегти історичну ідентичність середовища. Такий підхід широко застосовується в сучасній архітектурній практиці та розглядається як один із ефективних інструментів сталого розвитку [58].

Одним із ключових напрямів є екологічна ефективність архітектурних рішень. Це проявляється у використанні енергозощаджувальних технологій,

оптимізації природного освітлення, вентиляції та мікроклімату, а також застосуванні екологічно безпечних матеріалів. У сучасних музейних будівлях дедалі частіше впроваджуються системи енергоефективності, які дозволяють зменшити витрати на експлуатацію та мінімізувати негативний вплив на довкілля.

Суттєву роль відіграє інтеграція музейних комплексів у природний і міський ландшафт. Використання рельєфу, озеленення, створення відкритих громадських просторів і збереження природних елементів сприяє формуванню комфортного середовища та підвищує екологічну якість території. У цьому контексті архітектура виступає як посередник між людиною і природою, формуючи гармонійний простір взаємодії [62].

Окремим напрямом є соціальна складова сталого розвитку, яка передбачає відкритість і доступність музейного простору для різних груп населення. Сучасні музеї функціонують як інклюзивні середовища, що забезпечують можливості для освіти, культурного обміну та соціальної інтеграції. Архітектурні рішення повинні враховувати потреби різних категорій користувачів, включаючи маломобільні групи населення, що відповідає принципам універсального дизайну [57].

Не менш важливим є економічний аспект сталості, який пов'язаний з ефективним використанням ресурсів і довготривалою експлуатацією будівлі. Сучасні музейні комплекси проєктуються з урахуванням можливості адаптації до майбутніх змін, що дозволяє продовжити їх життєвий цикл і зменшити витрати на реконструкцію. Гнучкість планувальної структури в цьому випадку виступає як один із ключових чинників сталого розвитку [40].

Крім того, впровадження принципів сталого розвитку пов'язане з формуванням екологічної культури відвідувачів. Музей може виступати не лише споживачем ресурсів, а й освітньою платформою, що популяризує ідеї відповідального ставлення до довкілля. Через експозиції, інтерактивні

програми та архітектурні рішення музеїв здатний формувати нові моделі поведінки в суспільстві [62].

Таким чином, впровадження принципів сталого розвитку в музейних комплексах охоплює широкий спектр аспектів: від енергоефективності та збереження ресурсів до соціальної відкритості та освітньої функції. Комплексне застосування цих підходів дозволяє створювати сучасні музейні простори, що відповідають вимогам часу та сприяють гармонійному розвитку міського середовища.

Висновок до другого розділу

Проведене дослідження показало, що сучасний музей уже не може існувати як окремий ізольований об'єкт, він стає частиною міського середовища та активно взаємодіє з громадським простором. Саме тому важливого значення набувають містобудівне розташування, пішохідна доступність, зв'язок із транспортною інфраструктурою та інтеграція музею в систему відкритих міських просторів.

У процесі аналізу простежено, що сучасні музейні комплекси дедалі частіше формуються як багатофункціональні культурні центри, які поєднують виставкові, освітні, рекреаційні та громадські функції. У зв'язку з цим функціонально-планувальна структура музею стає більш гнучкою та адаптивною, здатною змінюватися відповідно до різних форматів експозицій, подій і сценаріїв використання простору. Важливу роль у формуванні комфортного середовища відіграють логічна організація маршрутів руху, відкритість просторів, можливість вільної взаємодії відвідувача з експозицією та створення умов для соціальної комунікації.

Окрему увагу приділено художньо-образному рішення музейної архітектури. Сучасний музейний комплекс повинен не лише виконувати функціональні завдання, а й формувати виразний архітектурний образ, який взаємодіє з контекстом міста та підсилює його культурну ідентичність.

Водночас важливо зберігати баланс між виразністю архітектури та її гармонійною інтеграцією в існуюче середовище.

Також у розділі розглянуто принципи сталого розвитку в проєктуванні музейних комплексів. Особливого значення сьогодні набувають багатофункціональність, енергоефективність, екологічність, адаптивне використання існуючих будівель, інклюзивність та створення комфортного середовища для різних груп користувачів. Визначено, що сучасний музей повинен бути не лише культурним об'єктом, а й частиною стійкого та безпечного міського середовища.

Отже, проведені дослідження дозволили сформувати методичну основу для подальшого проєктування музейного комплексу сучасного мистецтва та визначити основні принципи його архітектурно-середовищної організації.

Ділянка проєктування розташована в межах території Нижньої Телички у місті Києві, що історично сформувалася як промислово-виробнича зона. Територія характеризується значною площею колишніх індустріальних підприємств, складських об'єктів та інженерної інфраструктури, що зумовлює її специфічний архітектурно-просторовий характер.

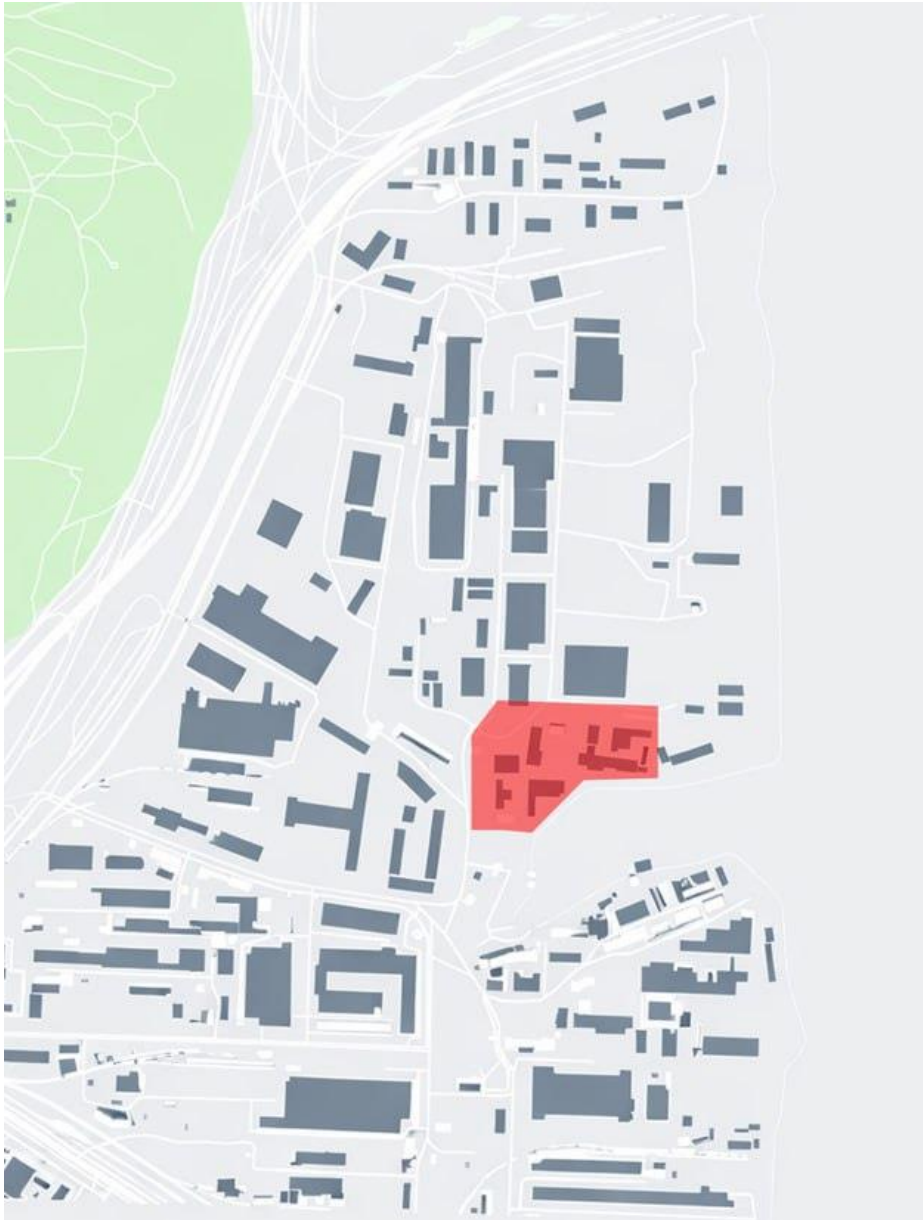

Рис. 3.1.2. Схема ділянки.

Виявлено, що планувальна структура району має фрагментарний та нерегулярний характер, сформований у процесі поетапного розвитку

промислових об'єктів. Забудова представлена переважно середньо та великомасштабними об'ємами з низькою щільністю та значною кількістю відкритих територій. Простежується відсутність чітко виражених публічних просторів і композиційних центрів, що визначає потенціал для формування нової містобудівної домінанти.

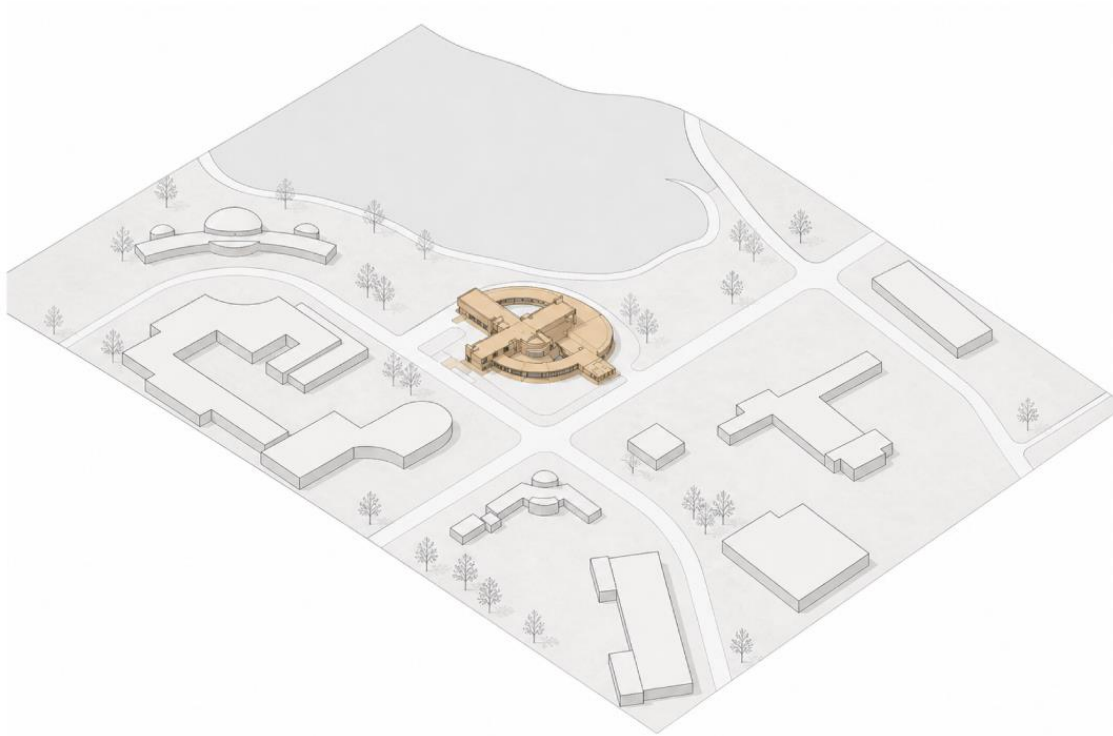

Рис.3.1.3. Схема аксонометрії будівлі серед навколишнього середовища.

Аналіз функціонального зонування території показує переважання виробничо-складських та комунальних функцій, що поступово втрачають актуальність у сучасних умовах розвитку міста. Визначено, що дана територія має високий потенціал для ревіталізації та трансформації у багатофункціональний громадський простір, зокрема культурного спрямування. Розміщення музейного комплексу сучасного мистецтва у межах Нижньої Телички відповідає сучасним тенденціям переосмислення постіндустріальних територій.

Рис.3.1.4.Схема існуючого функціонального використання території

Важливою перевагою ділянки є її вигідне транспортне розташування. Територія знаходиться в зоні впливу магістральних транспортних артерій міста, що забезпечує зручний автомобільний доступ. Крім того, на схемі простежується близькість станцій метрополітену, що суттєво підвищує доступність об'єкта для пішохідних потоків. Це створює передумови для подальшого розвитку території та підвищення її інвестиційної привабливості. Водночас аналіз схеми показав недостатній рівень забезпечення території об'єктами соціальної інфраструктури. На ділянці відсутні чітко виражені заклади освіти, охорони здоров'я, адміністративні, культурні чи спортивні об'єкти, які формують повноцінне громадське середовище. Найявні пам'ятники

та окремі елементи монументального мистецтва виконують переважно символічну й культурну функцію, проте не забезпечують комплексного соціального обслуговування території. Таким чином інтеграція музейного комплексу у систему громадського транспорту як важливий чинник успішного його функціонування становить оптимальний показник.

Рис.3.1.5. Схема розміщення об'єктів соціального обслуговування

На схемі відображені такі типи об'єктів:

- станція метро «Видубичі»
- зупинки громадського транспорту
- об'єкти комерційного призначення
- пам'ятники та об'єкти монументального мистецтва
- заводи та склади

Аналіз пішохідної доступності показує необхідність формування нових пішохідних маршрутів та зв'язків між основними функціональними зонами району. Простежується доцільність створення безперервної пішохідної

мережі, яка поєднуватиме музейний комплекс із прилеглими громадськими просторами, набережною Дніпра та транспортними вузлами.

Переважно рівнинний характер ділянки створює сприятливі умови для формування відкритих громадських просторів, експозиційних площ і ландшафтних парків без значних інженерних ускладнень.

Рис.3.1.6. Схема рельєфу ділянки

Суттєвим фактором містобудівного аналізу є близькість до набережної річки Дніпро, що створює додатковий потенціал для формування рекреаційного середовища. Визначено, що інтеграція музейного комплексу з водним ландшафтом дозволяє розширити функціональну структуру об'єкта за рахунок відкритих просторів, прогулянкових зон та громадських майданчиків.

Просторовий аналіз території показує, що існуюча забудова не формує чіткої композиційної ієрархії, що створює передумови для формування нової архітектурної домінанти. Таким чином музейний комплекс може виступати

композиційним центром території, навколо якого формуватиметься система громадських просторів та нова міська структура.

Екологічний аналіз свідчить про наявність потенціалу для інтеграції зелених насаджень у структуру проєкту, а формування ландшафтних зон, озелених просторів та рекреаційних територій стає необхідною складовою перетворення індустріального середовища у комфортний громадський простір.

Важливо також відмітити, що саме на цій ділянці впродовж 2010-х років відбувалося така культурна програма як «ГОГОЛЬ-ФЕСТ», фестиваль сучасного мистецтва, який поєднує сучасні театр, музику, кіно, перформанс, освітню, візуальну та дитячу програми.

У сучасних умовах особливого значення набувають питання безпеки та цивільного захисту. Встановлено, що територія дозволяє організувати необхідні евакуаційні підходи, забезпечити зонування потоків та передбачити автономність інженерних систем, що відповідає вимогам до об'єктів громадського призначення.

Таким чином, у результаті містобудівного аналізу території Нижньої Телички визначено її високий потенціал для формування музейного комплексу сучасного мистецтва як елемента ревіталізації постіндустріальної зони. Виявлено такі основні передумови:

- вигідне транспортне розташування та доступність;
- наявність значних територіальних ресурсів для нового будівництва;
- близькість до природного ландшафту (р. Дніпро);
- відсутність сформованої композиційної домінанти;
- потенціал формування культурного та громадського центру.

Таким чином, проведений містобудівний аналіз території Нижньої Телички дозволив визначити основні просторові, функціональні та соціальні передумови для розміщення музейного комплексу сучасного мистецтва.

Аналіз показав, що територія має значний потенціал для ревіталізації та поступової трансформації з постіндустріальної зони у сучасний громадсько-культурний простір.

Вигідне транспортне розташування, близькість до станцій метрополітену, наявність значних вільних територій та безпосередній зв'язок із набережною Дніпра створюють сприятливі умови для формування нового культурного осередку міста. Водночас відсутність вираженої композиційної домінанти, недостатній рівень розвитку соціальної інфраструктури та фрагментарний характер існуючої забудови визначають необхідність формування нової архітектурно-просторової структури території.

Проведене дослідження також дозволило простежити доцільність інтеграції музейного комплексу в систему громадських просторів та пішохідних зв'язків району. Важливу роль у формуванні середовища відіграє взаємодія з природним ландшафтом і відкритими рекреаційними зонами, що підсилює потенціал території як місця культурної та громадської активності.

Отже, територія Нижньої Телички створює передумови для формування сучасного музейного комплексу, здатного стати не лише культурним об'єктом, а й важливим елементом просторового оновлення та розвитку міського середовища Києва.

3.2 Функціональна структура музейного комплексу

Формування функціональної структури музейного комплексу сучасного мистецтва є одним із ключових етапів архітектурного проєктування, оскільки саме воно визначає логіку організації простору, взаємозв'язки між основними зонами та сценарії використання об'єкта. Проведений аналіз показав, що сучасний музейний комплекс має функціонувати як багатофункціональна система, у якій поєднуються експозиційні, освітні, громадські та сервісні функції, формуючи цілісне та гнучке культурне середовище. На основі проведеного містобудівного аналізу території та узагальнення сучасних

тенденцій музейної архітектури сформовано функціональну модель комплексу, яка передбачає чітке зонування простору та розмежування потоків відвідувачів, персоналу і технічного обслуговування.

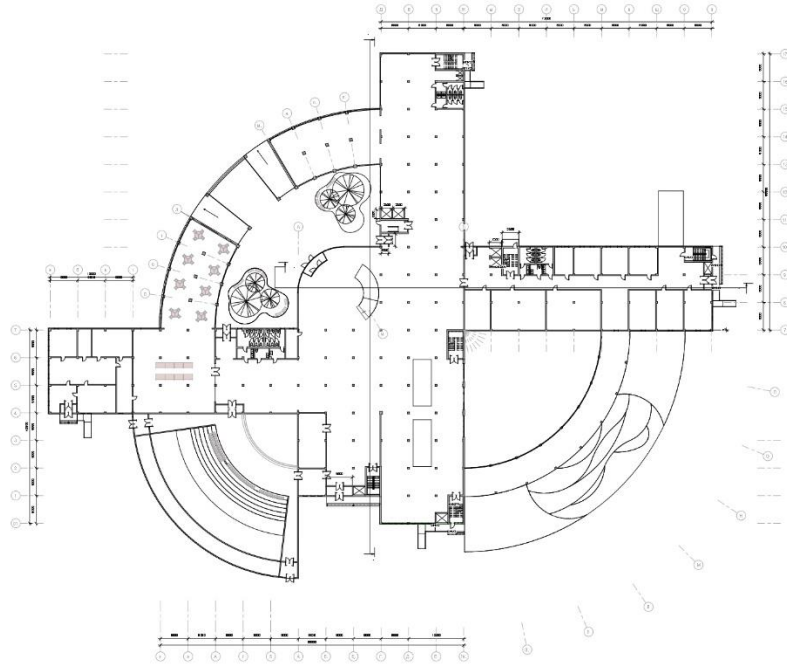

Рис.3.2.1. План першого поверху музейно-виставкового комплексу

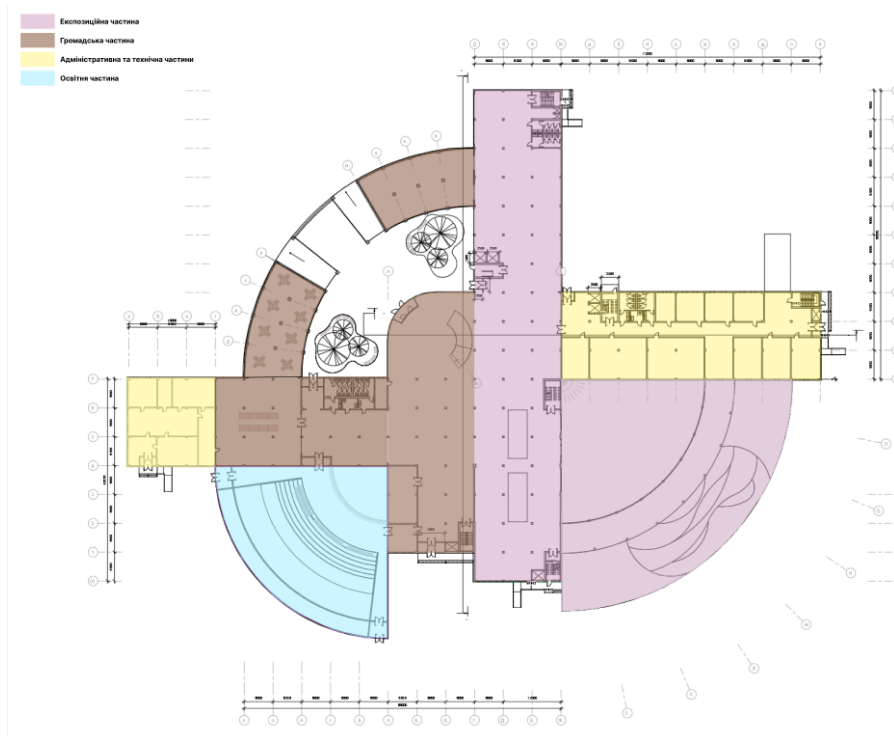

Рис.3.2.2. Схема функціонального зонування 1-го поверху

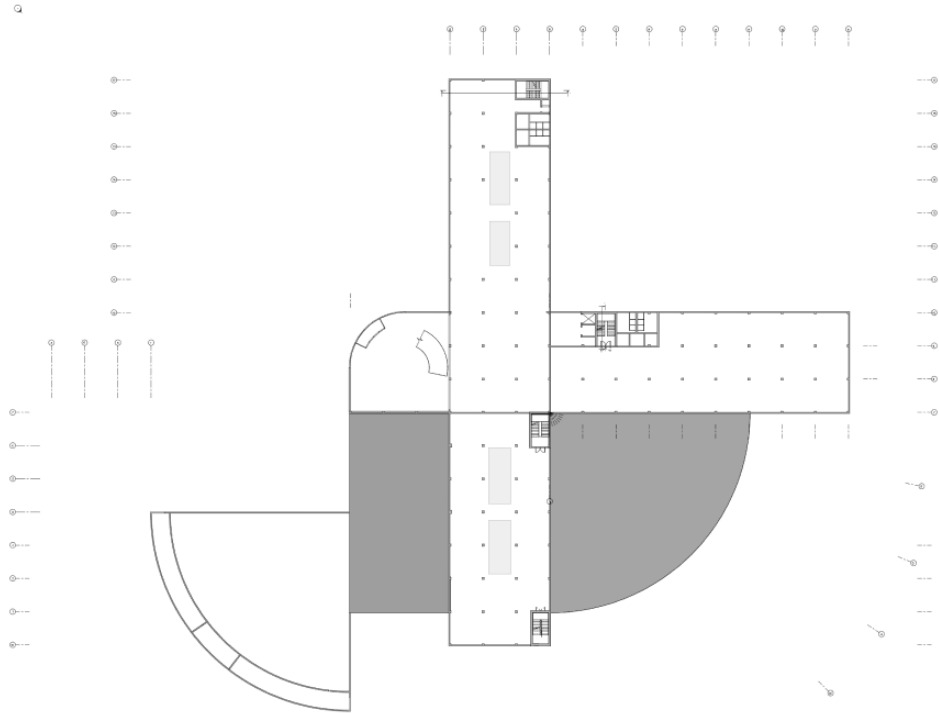

Рис.3.2.3. План другого поверху

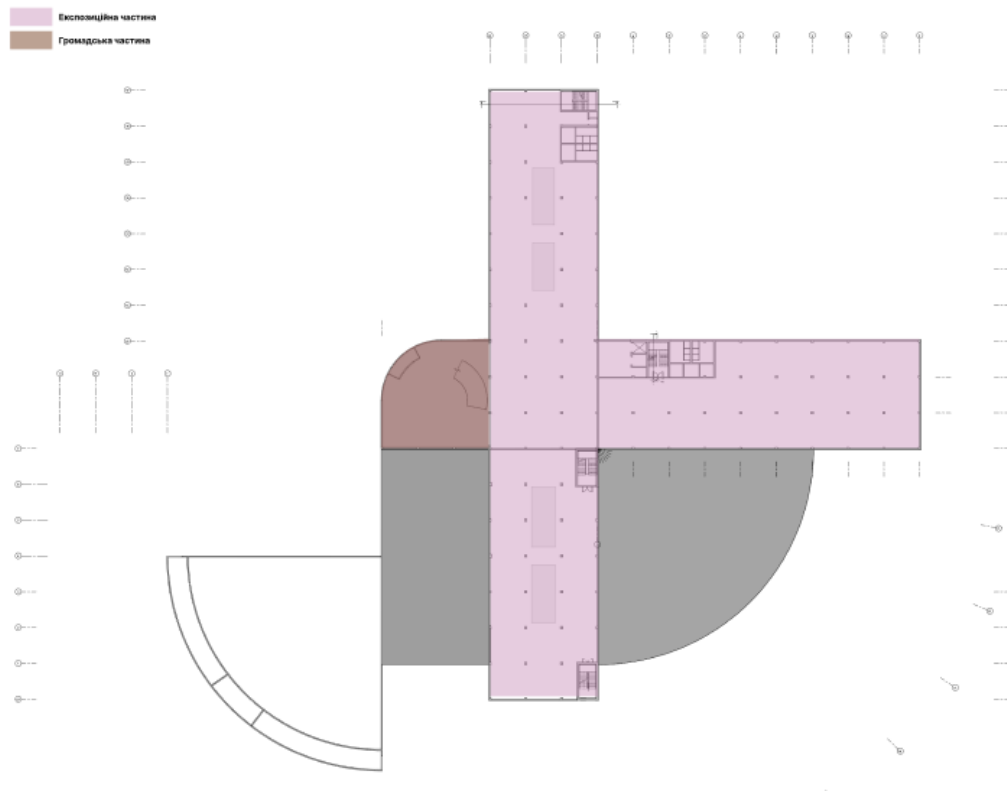

Рис.3.2.4. Схема функціонального зонування 2-го поверху

Визначено, що функціональна структура музейного комплексу складається з кількох основних блоків: експозиційного, громадського, освітнього, адміністративного та технічного.

Головним елементом є експозиційний блок, який формує основний зміст функціонування музею. Простежується доцільність організації експозиційних просторів за принципом гнучкої структури, що дозволяє адаптувати їх до різних форматів сучасного мистецтва. Таким чином до складу експозиційного блоку входять:

- постійна експозиція;
- зали тимчасових виставок;
- мультимедійні та інтерактивні простори;
- простори для інсталяцій та перформансів.

Експозиційні приміщення організовуються з урахуванням можливості трансформації, що досягається використанням відкритого планування, мобільних перегородок та універсальних інженерних рішень. Простежується тенденція до формування нейтрального експозиційного середовища, яке не конкурує з мистецькими об'єктами, а підкреслює їх.

Важливою складовою функціональної структури є громадський блок, який забезпечує відкритість та доступність музейного комплексу. Визначено, що до нього належать:

- вхідна група з вестибюлем та інформаційною зоною;
- простори відпочинку та спілкування;
- кафе, книгарня, сувенірні магазини;
- багатофункціональні зали для подій.

Публічні простори формують так звану «перехідну зону» між містом і музеєм, що сприяє залученню відвідувачів і розширенню функціонального наповнення об'єкта. Встановлено, що перший рівень будівлі доцільно

максимально відкривати для вільного доступу, що відповідає сучасним тенденціям демократизації культурних інституцій.

Освітній блок є невід'ємною складовою сучасного музейного комплексу. Він включає лекційний зал.

Простежується тенденція до інтеграції освітніх функцій у загальну структуру музею, що сприяє формуванню активного культурного середовища та залученню різних вікових груп.

Адміністративний блок забезпечує організацію управління та функціонування комплексу. До його складу входять службові приміщення, офіси, переговорні кімнати та допоміжні простори. Цей блок повинен бути ізольований від основних потоків відвідувачів, але мати зручний зв'язок із експозиційною та технічною зонами.

Особливу роль відіграє технічний та фондівий блок, який включає фондосховища, реставраційні майстерні, інженерні приміщення та логістичні зони. Ці простори повинні відповідати суворим вимогам щодо мікроклімату, безпеки та контролю доступу. Простежується необхідність чіткого розмежування потоків експонатів і відвідувачів.

У результаті функціонального аналізу з'ясовано, що одним із важливих принципів організації музейного комплексу є сценарність руху відвідувачів. Просторове рішення має забезпечувати логічну послідовність сприйняття експозиції, водночас залишаючи можливість для варіативності маршрутів і більш індивідуального способу взаємодії з простором. У зв'язку з цим доцільним є формування як основного маршруту руху, так і альтернативних шляхів пересування, що дозволяють гнучко організовувати експозиційне середовище та уникати монотонності просторового сприйняття.

Окрему увагу приділено організації вертикальних і горизонтальних комунікацій. Встановлено, що система зв'язків повинна забезпечувати зручність орієнтації, доступність усіх функціональних зон та відповідати принципам безбар'єрності.

Таким чином, функціональна структура музейного комплексу сучасного мистецтва формується як багаторівнева система, що поєднує експозиційні, громадські, освітні, адміністративні та технічні зони. Узагальнено, що ефективність архітектурного рішення визначається раціональністю зонування, гнучкістю простору, чіткістю функціональних зв'язків та орієнтацією на потреби відвідувача.

Отже, сформована функціональна модель є основою для подальшого розроблення об'ємно-просторового рішення музейного комплексу та його архітектурного образу.

3.3 Принципи формування експозиційних, публічних та рекреаційних просторів

Формування експозиційних, публічних та рекреаційних просторів музейного комплексу сучасного мистецтва є визначальним етапом розроблення архітектурно-середовищної концепції, оскільки саме ці складові формують характер взаємодії відвідувача з об'єктом, визначають сценарії його використання та рівень інтеграції комплексу у міське середовище.

У результаті проведеного аналізу теоретичних підходів та практичного досвіду, а також з урахуванням специфіки території Нижньої Телички у місті Києві, сформовано систему принципів, що визначають організацію внутрішніх і зовнішніх просторів музейного комплексу.

Принцип гнучкості та трансформованості експозиційного середовища

Однією з характерних особливостей сучасної музейної архітектури є здатність експозиційного середовища змінюватися відповідно до різних форматів мистецьких подій. На відміну від традиційних музеїв із чітко визначеною структурою залів, сучасний виставковий простір потребує більш

адаптивного підходу до організації середовища. Це пов'язано з появою нових форм мистецтва, які часто виходять за межі класичної експозиції та потребують варіативних умов для демонстрації.

У проєкті музейного комплексу на території Нижньої Телички експозиційні простори вирішуються як відкриті та гнучкі середовища, що можуть трансформуватися залежно від потреб конкретної виставки або події. Передбачається використання мобільних перегородок, змінних виставкових конструкцій та універсальних інженерних систем, які дозволяють оперативно змінювати конфігурацію залів без втрати цілісності простору.

Такий підхід створює можливість для організації різних типів експозицій: від традиційних виставок до мультимедійних інсталяцій, перформансів і інтерактивних подій. Водночас відкритість планувальної структури формує більш динамічний характер сприйняття простору та дозволяє відвідувачеві по-різному взаємодіяти з експозицією залежно від сценарію її організації.

Принцип сценарності просторової організації

Організація музейного простору значною мірою впливає на спосіб сприйняття експозиції та загальний досвід відвідувача. У сучасній музейній архітектурі простір розглядається не лише як середовище для розміщення експонатів, а як послідовність вражень, що формуються під час руху людини через будівлю. Саме тому важливим принципом стає сценарність просторової організації, яка дозволяє створити логічний і водночас емоційно насичений маршрут сприйняття.

У проєкті музейного комплексу передбачено поєднання основного маршруту для огляду ключової експозиції з альтернативними шляхами пересування. Такий підхід дає можливість відвідувачу не лише рухатися за визначеним сценарієм, а й самостійно обирати спосіб взаємодії з простором залежно від власного інтересу та темпу перебування в музеї.

Важливу роль у формуванні просторового сценарію відіграє чергування залів різного масштабу, характеру освітлення та функціонального наповнення. Зміна відкритих і камерних просторів, контраст світлих і більш затемнених зон, поява рекреаційних пауз між експозиціями формують динамічніше сприйняття середовища та дозволяють уникнути монотонності під час огляду музею. Завдяки цьому простір стає більш різноманітним, а взаємодія відвідувача з експозицією — більш індивідуальною та емоційно виразною.

Принцип інтеграції внутрішнього та зовнішнього середовища

Встановлено, що у сучасній музейній архітектурі простежується тенденція до формування безперервного архітектурно-середовищного простору, в якому межі між інтер'єром і екстер'єром поступово нівелюються.

З урахуванням розташування ділянки в зоні Нижньої Телички та її близькості до набережної Дніпра, у проєкті передбачається інтеграція відкритих виставкових просторів, громадських площ і рекреаційних зон у загальну структуру комплексу. Важливу роль відіграє формування напіввідкритих просторів, які працюють як проміжні середовища. Вони забезпечують зміну умов сприйняття, дозволяють адаптуватися до зовнішнього середовища та створюють більш комфортні умови перебування. Такі простори можуть використовуватися як для експозицій, так і для проведення культурних подій.

Включення природного контексту в структуру музею впливає на характер його функціонування. Наближеність до води формує додаткові візуальні зв'язки та визначає напрямки відкриття простору. Водночас зовнішні зони стають частиною повсякденного міського середовища і можуть використовуватися незалежно від роботи основної експозиції.

Принцип відкритості та формування публічного простору

Визначено, що сучасний музей повинен функціонувати як відкритий громадський простір, доступний для різних соціальних груп. Простежується

тенденція до формування першого рівня будівлі як максимально відкритої та інтегрованої частини міського середовища.

У проєкті музейного комплексу передбачається створення публічної зони з вільним доступом, що включає вестибюль, громадські простори, кафе, виставкові холли та багатофункціональні зали. Така організація сприяє формуванню активного міського середовища та залученню відвідувачів незалежно від їхньої участі у виставковій діяльності.

Одним із елементів, що підсилює відкритість простору, є використання розсувних дверей у багатофункціональному залі. У відкритому положенні вони забезпечують візуальне та функціональне продовження внутрішнього простору в напрямку громадської зони, створюючи відчуття єдиного середовища між інтер'єром та зовнішнім простором. Таке рішення дозволяє гнучко адаптувати простір до різних сценаріїв використання, проводити відкриті події, тимчасові виставки або громадські заходи та посилює взаємодію музею з міським середовищем.

Принцип багатофункціональності та гібридності простору

Сучасний музей дедалі частіше виходить за межі традиційного виставкового формату та перетворюється на багатофункціональний культурний простір. Окрім експозиційної функції, такі комплекси включають освітні, рекреаційні, комунікативні та комерційні зони, що дозволяє їм працювати як активна частина міського середовища протягом усього дня. Такий підхід сприяє залученню різних груп відвідувачів і формує більш відкриту модель взаємодії музею з містом.

У межах проєкту на території Нижньої Телички передбачається поєднання виставкових просторів із лекційними залами та просторами для проведення культурних подій. Завдяки цьому музейний комплекс функціонує не лише як місце для огляду експозицій, а і як середовище для навчання, комунікації, творчої діяльності та проведення громадських заходів.

Поєднання різних функцій у межах єдиного простору формує гібридне середовище, здатне адаптуватися до різних сценаріїв використання. Така організація забезпечує постійну активність комплексу, гнучкість просторової структури та створює умови для більш інтенсивної взаємодії між культурними, освітніми та громадськими процесами.

Принцип формування рекреаційного середовища

Рекреаційні простори є важливою складовою сучасного музейного комплексу, оскільки забезпечують не лише відпочинок відвідувачів, а й формують середовище для соціальної взаємодії та інтеграції об'єкта у міський простір. У сучасній музейній архітектурі відкриті громадські зони дедалі частіше стають продовженням експозиційного середовища та важливим елементом повсякденного життя міста. Саме такі простори сприяють формуванню більш відкритої та доступної моделі музею, де людина може перебувати незалежно від відвідування виставок чи культурних подій.

У проєкті передбачається формування системи відкритих просторів – площ, внутрішніх дворів, терас та озелених зон. Особливу увагу приділено взаємозв'язку комплексу з природним ландшафтом і набережною Дніпра, що дозволяє підсилити рекреаційний потенціал території та створити комфортне середовище для відпочинку, спілкування й проведення громадських заходів. Організація відкритих просторів також сприяє плавному переходу між міським середовищем і внутрішньою структурою музею, формуючи більш природний сценарій взаємодії людини з архітектурою.

Озеленені ділянки, місця для короткочасного відпочинку та відкриті тераси створюють можливість для тривалого перебування відвідувачів на території комплексу та активізують використання простору впродовж дня. Крім рекреаційної функції, відкриті громадські простори можуть використовуватися для проведення тимчасових виставок, перформансів, сезонних подій та культурних заходів, що дозволяє зробити музейний комплекс більш гнучким і включеним у життя міста.

Принцип безбар'єрності та інклюзивності

Архітектурно-середовищна організація музейного комплексу повинна відповідати принципам універсального дизайну та забезпечувати доступність для всіх категорій населення.

У проєкті передбачено формування цілісної системи безбар'єрного пересування. Основні маршрути організовані без перепадів висот або з використанням плавних ухилів. Входи вирішені на одному рівні з прилеглою територією, що спрощує доступ до будівлі. Вертикальні зв'язки забезпечуються ліфтами, розташованими в ключових вузлах руху.

Особлива увага приділяється навігації. Простір структурується таким чином, щоб орієнтація була інтуїтивною: використовуються чіткі осі руху, візуальні орієнтири, зрозуміла система зонування. Інформаційні елементи розташовуються на доступному рівні та дублюються різними способами сприйняття.

Функціональні зони музею залишаються відкритими для всіх відвідувачів без обмежень. Це стосується як експозиційних приміщень, так і громадських просторів, зон відпочинку та супутніх функцій. Такий підхід формує рівні умови користування середовищем і сприяє більш активному включенню різних груп населення в культурний процес.

Реалізація принципу безбар'єрності впливає на загальну якість середовища та підсилює його соціальну роль у міській структурі.

Принцип екологічності та сталого розвитку

У сучасних умовах визначено необхідність впровадження принципів сталого розвитку у проєктування музейних комплексів. Простежується тенденція до використання енергоефективних рішень, природного освітлення та інтеграції зелених насаджень.

У даному проєкті передбачається раціональне використання природних ресурсів, застосування екологічних матеріалів та формування озелених просторів як складової архітектурного рішення.

Таким чином, у результаті дослідження та з урахуванням особливостей території Нижньої Телички сформовано систему принципів організації експозиційних, публічних та рекреаційних просторів музейного комплексу сучасного мистецтва. Проведений аналіз показав, що сучасний музейний простір повинен формуватися як гнучке та багатофункціональне середовище, здатне адаптуватися до різних форматів мистецької діяльності та сценаріїв використання. Важливу роль у формуванні архітектурного рішення відіграють відкритість простору, інтеграція внутрішнього та зовнішнього середовища, сценарність руху відвідувачів і взаємодія комплексу з міським контекстом.

Особливого значення у проєкті набуває формування публічних і рекреаційних просторів, які забезпечують не лише комфортне перебування відвідувачів, а й активне включення музейного комплексу в структуру міського життя. Поєднання експозиційних, освітніх, громадських та рекреаційних функцій дозволяє сформувати цілісне культурне середовище, яке може функціонувати протягом усього дня та бути відкритим для різних соціальних груп.

Отже, запропоновані принципи є основою для формування сучасного музейного комплексу, що відповідає актуальним вимогам розвитку культурної інфраструктури міста Києва та створює нову якість громадського простору в структурі Нижньої Телички.

Висновок до третього розділу

У третьому розділі було розроблено архітектурно-середовищну концепцію музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві та визначено основні принципи формування його просторової структури. Проведений містобудівний аналіз території Нижньої Телички показав, що ця ділянка має значний потенціал для переосмислення та поступового перетворення з колишньої промислової території на сучасний громадсько-культурний простір. Важливу роль у цьому відіграють вигідне транспортне

розташування, близькість до станцій метро, набережної Дніпра та наявність великих відкритих територій, придатних для формування нових громадських просторів.

У процесі роботи стало зрозуміло, що сучасний музей уже не може функціонувати лише як місце для експонування мистецтва. Сьогодні він перетворюється на відкритий багатофункціональний простір, де поєднуються виставкова діяльність, освіта, комунікація, відпочинок і проведення культурних подій. Саме тому в проєкті значну увагу приділено організації гнучкої функціональної структури, у якій різні простори можуть взаємодіяти між собою та адаптуватися до різних сценаріїв використання.

Окрему увагу приділено формуванню експозиційного середовища. Передбачено створення відкритих і трансформованих просторів, які можуть змінюватися залежно від характеру виставки, формату події чи способу взаємодії відвідувача з мистецтвом. Важливу роль у сприйнятті простору відіграє сценарність руху, чергування відкритих і камерних зон, зміна освітлення та поєднання внутрішніх просторів із зовнішнім середовищем.

У роботі також простежується прагнення зробити музей більш відкритим для міста. Громадські площі, внутрішні двори, тераси та рекреаційні простори формують середовище, яке може функціонувати незалежно від роботи експозицій і ставати частиною повсякденного міського життя. Взаємодія комплексу з набережною Дніпра та природним ландшафтом підсилює рекреаційний потенціал території та створює комфортні умови для перебування людей.

Таким чином, у результаті проведеного дослідження сформовано концепцію музейного комплексу сучасного мистецтва як відкритого, гнучкого та багатофункціонального середовища, здатного не лише забезпечувати культурну діяльність, а й стати важливою частиною оновлення міського простору Нижньої Телички та розвитку сучасної культурної інфраструктури Києва.

РОЗДІЛ 4. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ.

4.1. Коротка характеристика об'єкту проєктування.

Характеристика району проєктування

Ділянка проєктування розташована за адресою: м. Київ, вул. Деревообробна, 1, у межах території Нижньої Телички. Район характеризується вигідним транспортним положенням і близькістю до річки Дніпро, що обумовлює потенційну небезпеку підтоплення.

У містобудівному аспекті дана територія характеризується трансформаційними процесами, що пов'язані з переходом від промислового використання до формування сучасного громадського середовища. Значна частина території має вільні або малозабудовані ділянки, що створює передумови для реалізації нових архітектурних рішень.

Транспортна доступність району є високою. Територія має зв'язок із основними магістралями міста та знаходиться у зоні доступності громадського транспорту, що забезпечує формування інтенсивних потоків відвідувачів.

Разом із тим, розташування поблизу річки Дніпро визначає наявність потенційних природних ризиків, зокрема гідродинамічної небезпеки. У разі аварій на гідротехнічних спорудах можливе виникнення хвилі прориву, що призведе до затоплення території.

Клімат району – помірно континентальний. Середньорічна температура повітря становить близько +10 °С, середньорічна кількість опадів – 600 мм.

Таким чином, територія проєктування має високий потенціал розвитку, але потребує врахування факторів безпеки.

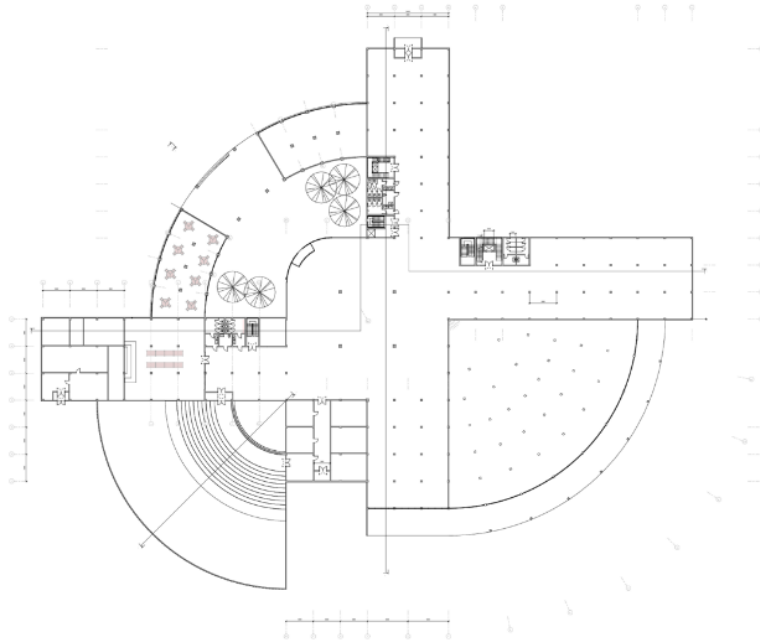

Рис. 4.1.1. Загальне планування будівлі.

Характеристика об'єкта проектування

Об'єктом є музейний комплекс сучасного мистецтва. Максимальна кількість людей у піковий час становить:

відвідувачі – 5500 осіб;

персонал – 200 осіб.

Загальна кількість людей:

$N=5500+200=5700$ осіб"

У підземному рівні будівлі передбачено захисну споруду цивільного захисту.

Розрахунок заходів цивільного захисту на об'єкті, що проектується

Для забезпечення безпеки відвідувачів та персоналу музейного комплексу сучасного мистецтва, що проектується, необхідно передбачити створення захисної споруди цивільного захисту – сховища.

Загальна кількість людей, які можуть одночасно перебувати на об'єкті у піковий період, становить:

- відвідувачі – 2300 осіб;
- персонал – 220 осіб.

Загальна розрахункова чисельність становить 2520 осіб.

Відповідно до вимог ДБН В.2.2-5:2023 «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту», максимальна місткість одного сховища не повинна перевищувати 2500 осіб. У зв'язку з цим приймається рішення про розміщення сховища з урахуванням часткового укриття людей або організації декількох укриттів, проте в даному проєкті розрахунок виконується для основного сховища на максимально допустиму кількість осіб.

Проектування та розміщення захисної споруди здійснюється відповідно до наступних вимог:

- розташування сховища у зоні найбільшого скупчення людей;
- розміщення у підземній або цокольній частині будівлі;
- забезпечення швидкого доступу з основних функціональних зон;
- дотримання вимог до захисту від підтоплення;
- розміщення на безпечній відстані від інженерних мереж;
- забезпечення конструктивної міцності та герметичності.

У проєкті прийнято рішення щодо влаштування вбудованого сховища у підземному рівні музейного комплексу, що дозволяє мінімізувати час укриття людей та забезпечити ефективний захист у разі надзвичайної ситуації.

Розрахунок основних параметрів сховища

1. Приміщення для осіб, що укриваються

Висота підземного поверху становить 3,7 м, що дозволяє використовувати триярусні лави-ари.

Відповідно до нормативів, площа на одну особу при такій висоті становить 0,4 м²/особу.

Розрахунок площі:

$$S = 0,4 \times 2500 = 1000 \text{ м}^2$$

(приймаємо максимально допустиму кількість осіб для одного сховища)

2. Внутрішній об'єм приміщення

Мінімальний об'єм на одну особу становить 1,5 м³/особу.

Розрахунок:

$$V = 1,5 \times 2500 = 3750 \text{ м}^3$$

Об'єм враховує всі приміщення, що знаходяться в зоні герметизації.

3. Пункт управління

У сховищі передбачається пункт управління для координації дій під час надзвичайної ситуації.

Його розміщення здійснюється поблизу основного входу, з урахуванням зручності комунікації з іншими зонами.

4. Санітарні пости

Згідно з нормами:

– 2 м² на кожні 500 осіб

Розрахунок:

$$2500 / 500 = 5 \text{ санітарних постів по } 2 \text{ м}^2$$

Отже, загальна площа санітарних постів становить 10 м².

5. Фільтровентиляційні приміщення

Фільтровентиляційні камери розміщуються біля зовнішніх стін, поруч з аварійними виходами.

Їх площа визначається залежно від обладнання, але повинна забезпечувати:

- очищення повітря;
- подачу свіжого повітря;
- підтримання допустимого мікроклімату.

6. Санітарні вузли

Розрахунок:

Для жінок:

75 осіб – 1 унітаз

Приблизно 1250 жінок – ≈ 17 унітазів

Для чоловіків:

150 осіб – 1 унітаз + 1 пісуар

1250 чоловіків – ≈ 8 унітазів + 8 пісуарів

Вмивальники:

1 на 200 осіб –

$2500 / 200 = 13$ вмивальників

7. Приміщення для дизельної електростанції (ДЕС)

Розміщується біля зовнішньої стіни та ізолюється перегородками з межею вогнестійкості не менше 1 години.

Складається з:

- приміщення генератора;
- електрощитової;
- складу пального.

8. Приміщення для зберігання продовольства

Розрахунок:

До 150 осіб – 5 м²

Далі +3 м² на кожні 150 осіб

$2500 / 150 \approx 17$ груп

$5 + (16 \times 3) = 53$ м²

9. Приміщення для приготування та підігріву їжі

У складі сховища передбачається приміщення для приготування та підігріву їжі, яке забезпечує організацію харчування осіб, що укриваються.

Згідно з нормативними рекомендаціями, площа приміщення приймається із розрахунку 0,02 м² на одну особу.

Розрахунок:

$$2500 \times 0,02 = 50 \text{ м}^2$$

Отже, площа приміщення для приготування та підігріву їжі становить 50 м².

Приміщення обладнується засобами для підігріву їжі, мийками та вентиляцією і розміщується у складі допоміжних приміщень сховища з дотриманням санітарно-гігієнічних та протипожежних вимог.

10. Входи до сховища

Відповідно до вимог ДБН В.2.2-5:2023, у сховищі передбачається не менше двох основних входів, розташованих з протилежних сторін будівлі, що забезпечує надійний та безпечний доступ до захисної споруди.

Розміщення входів виконується з урахуванням рівномірного розподілу потоків людей та мінімізації часу укриття. Входи повинні бути доступними з основних функціональних зон будівлі та відповідати вимогам безпеки і пропускної здатності.

Конструктивне виконання входів передбачає їх захист від впливу небезпечних факторів надзвичайних ситуацій, а також забезпечення можливості безперешкодного доступу людей до сховища.

11. Тамбури та аварійний вихід

Відповідно до вимог ДБН В.2.2-5:2023, входи до сховища обладнуються тамбур-шлюзами, що забезпечують герметичність захисної споруди та запобігають проникненню небезпечних речовин із зовнішнього середовища.

У проєкті передбачається влаштування однокамерного тамбура-шлюзу з герметичними дверима, що відповідають вимогам щодо захисту від надлишкового тиску та забезпечують ізоляцію внутрішнього простору сховища.

Для забезпечення безпечної евакуації людей у разі блокування основних входів передбачено аварійний вихід у вигляді вертикальної шахти, який має безпосередній вихід на поверхню землі та відповідає вимогам ДБН В.2.2-5:2023 щодо розміщення і конструктивного виконання.

12. Повітропостачання

Об'єкт розташований у II кліматичній зоні (20–25°C).

Система вентиляції забезпечує:

- очищення повітря;
- відведення тепла;
- регулювання вологості.

Відповідно до вимог ДБН В.2.2-5:2023, кількість фільтровентиляційних комплектів (ФВК) визначається з урахуванням кількості осіб, що укриваються.

Розрахунок:

$$2500 / 150 \approx 17 \text{ комплектів}$$

Отже, для забезпечення повітропостачання у сховищі необхідно передбачити 17 фільтровентиляційних комплектів (ФВК).

13. Водопостачання та каналізація

Відповідно до вимог ДБН В.2.2-5:2023, сховище повинно бути забезпечене системами водопостачання та каналізації, що гарантують нормальні санітарно-гігієнічні умови перебування людей.

У проєкті передбачається підключення сховища до централізованих мереж водопостачання та каналізації. На випадок порушення роботи зовнішніх мереж передбачаються аварійні резервуари запасу води.

Нормативний запас води приймається з розрахунку забезпечення осіб, що укриваються, протягом 4 діб.

Розрахунок запасу води:

$$2500 \times 3 \text{ л} \times 4 \text{ доби} = 30000 \text{ л}$$

Отже, необхідний об'єм запасу води становить 30000 л (30 м³).

Система каналізації передбачає відведення стічних вод у зовнішню мережу, а також можливість автономного функціонування у разі надзвичайної ситуації.

14. Опалення

- підключення до централізованої системи;
- автономне відключення при герметизації.

15. Електропостачання

- основне – від мережі міста;
- резервне – від ДЕС.

16. Засоби зв'язку

Передбачено:

- телефонний зв'язок;
- система оповіщення;
- гучномовці.

4.2 Обґрунтування та прийняття рішень з питань цивільного захисту

Аналіз потенційно небезпечних об'єктів у районі проєктування

В умовах сучасної соціально-політичної ситуації, зокрема воєнного стану на території України, питання ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів набуває особливої актуальності. Водночас інформація щодо розташування стратегічних об'єктів обмежена у відкритому доступі, що ускладнює проведення детального аналізу. У зв'язку з цим оцінка потенційних загроз здійснюється на основі відкритих джерел інформації, загальних містобудівних даних та аналізу функціональної структури міста.

Ділянка проєктування розташована за адресою вул. Деревообробна, 1 у місті Києві, в межах території Нижньої Телички, яка характеризується змішаним функціональним використанням та наявністю промислових і транспортних об'єктів.

У межах міста Києва та прилеглих територій розташовані потенційно небезпечні об'єкти, які можуть становити загрозу для населення у разі виникнення аварійних ситуацій. До таких об'єктів належать:

- підприємства хімічної промисловості;
- об'єкти енергетичної інфраструктури;
- очисні споруди та станції аерації;
- транспортні вузли та магістралі.

Одним із найбільш значущих об'єктів є Бортницька станція аерації, яка розташована на відстані приблизно 4–5 км від ділянки проєктування. У разі аварії на даному об'єкті можливе вивільнення шкідливих газів, зокрема аміаку та інших продуктів розкладу органічних речовин.

Аміак (NH_3) є токсичною речовиною, яка широко використовується у промисловості. У газоподібному стані він має різкий запах та високу леткість, що сприяє швидкому поширенню у повітрі. Потрапляння аміаку до організму людини викликає ураження дихальних шляхів, подразнення слизових оболонок та може призвести до серйозних наслідків для здоров'я.

Основними симптомами ураження аміаком є:

- подразнення очей та слизових оболонок;
- кашель, утруднене дихання;
- задуха;
- головний біль і запаморочення.

Крім того, аміак добре розчиняється у воді, що підсилює його вплив при контакті зі шкірою та слизовими оболонками, викликаючи хімічні опіки та подразнення.

Окрім техногенних факторів, важливим аспектом є природні небезпеки. Ділянка проєктування знаходиться у безпосередній близькості до річки Дніпро, що створює ризик гідродинамічної небезпеки у випадку аварій на гідротехнічних спорудах. Руйнування дамб або інших інженерних

конструкцій може призвести до утворення хвилі прориву та затоплення значних територій.

Встановлено, що гідродинамічна небезпека є найбільш критичною для даного об'єкта, оскільки:

- характеризується швидким розвитком подій;
- має значний радіус ураження;
- обмежує можливість повної евакуації людей.

Таким чином, на основі проведеного аналізу визначено, що для об'єкта проєктування найбільш імовірними та небезпечними є:

- хімічне ураження (викид аміаку);
- гідродинамічна небезпека (затоплення);
- вторинні техногенні впливи.

Прийняття рішення з питань цивільного захисту

З урахуванням результатів аналізу потенційно небезпечних факторів, а також функціонального призначення об'єкта, прийняття рішень у сфері цивільного захисту здійснюється на основі принципу забезпечення максимального рівня безпеки для відвідувачів і персоналу.

Об'єкт проєктування — музейний комплекс сучасного мистецтва — належить до будівель із масовим перебуванням людей, що обумовлює необхідність забезпечення ефективного захисту у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Загальна кількість людей, що одночасно перебувають на об'єкті, становить 2520 осіб, що значно ускладнює процес евакуації, особливо в умовах обмеженого часу реагування.

Враховуючи:

- високу ймовірність виникнення гідродинамічної небезпеки;
- можливість хімічного ураження;
- значну кількість людей на об'єкті;
- складну функціонально-планувальну структуру будівлі;

прийнято рішення щодо забезпечення захисту людей шляхом створення вбудованої захисної споруди (укриття).

Вбудоване укриття розміщується у підземній частині будівлі та виконує функцію захисту людей від дії небезпечних факторів надзвичайних ситуацій. Таке рішення є найбільш ефективним у даних умовах, оскільки дозволяє:

- забезпечити швидкий доступ до укриття;
- мінімізувати час реагування;
- уникнути необхідності повної евакуації за межі об'єкта;
- забезпечити захист від хімічних і природних факторів.

Додатково передбачено:

- організацію системи евакуаційних шляхів;
- розподіл потоків людей;
- наявність резервних виходів;
- систему оповіщення та навігації;
- автономні інженерні системи.

Таким чином, прийняте рішення щодо створення вбудованої захисної споруди є обґрунтованим, відповідає умовам розташування об'єкта та забезпечує необхідний рівень безпеки.

4.3 Розрахунок заходів цивільного захисту

Розрахунок часу підходу хвилі прориву

Вихідні дані:

- швидкість хвилі прориву — 5 м/с;
- відстань до об'єкта — 12 км.

Час підходу хвилі визначається за формулою:

$$t_{\text{"пр"}} = R / (3600 \cdot V)$$

$$t_{\text{"пр"}} = (12 \cdot 1000) / (3600 \cdot 5) = 0,67 \text{ год}$$

$$t_{\text{"пр"}} \approx 40 \text{ хв}$$

Отже, час для евакуації становить близько 40 хвилин.

3.2. Розрахунок місткості сховища

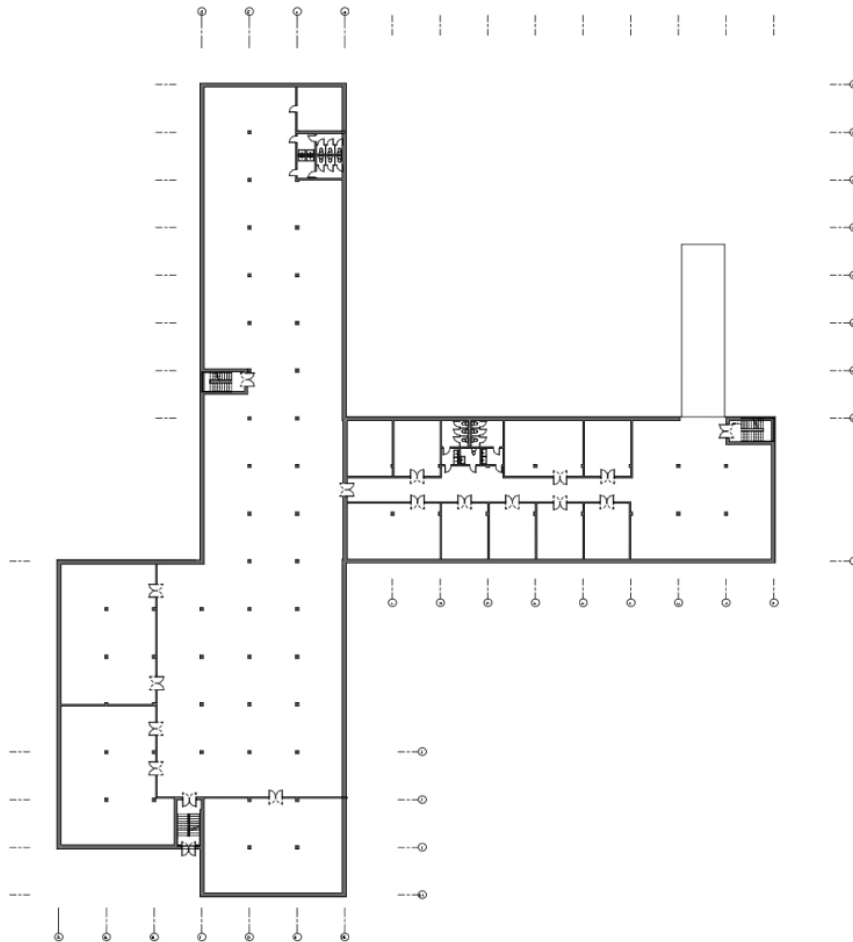

Рис. 4.3.1. Планування сховища.

Кількість осіб, що підлягають укриттю:

$$N=200 \text{ осіб}$$

Норма площі:

$$S_1=0,5 \text{ [м}^2\text{]} \text{ / особу}$$

Площа сховища:

$$S=200 \times 0,5 = 100 \text{ [м}^2\text{]}$$

Об'єм приміщення:

$$V=200 \times 1,5=300 \text{ [" м"] } ^3$$

Висновки до четвертого розділу

У результаті розрахунків встановлено:

розрахунковою надзвичайною ситуацією є затоплення;

час підходу хвилі становить 40 хвилин;

місткість сховища — 200 осіб;

необхідна площа — 100 м²;

необхідний об'єм — 300 м³.

Передбачене сховище відповідає вимогам нормативних документів та забезпечує належний рівень захисту.

У результаті містобудівного аналізу визначено, що обрана ділянка має сприятливе розташування у структурі міста, характеризується наявністю транспортної доступності, сформованих пішохідних зв'язків та потенціалом для інтеграції у систему громадських просторів. Встановлено, що функціональне зонування території дозволяє органічно вписати музейний комплекс у навколишнє середовище та сформувати нову культурну точку тяжіння.

На основі аналізу сучасних підходів до проектування музейних об'єктів сформовано функціональну структуру комплексу, яка включає експозиційні зони, громадські простори, освітні та адміністративні блоки, а також допоміжні та технічні приміщення. Визначено, що функціонально-планувальна організація об'єкта забезпечує чітке зонування та логічну систему внутрішніх зв'язків, що сприяє ефективній експлуатації будівлі та комфортному перебуванню відвідувачів.

Аналіз показав, що архітектурно-середовищна концепція музейного комплексу базується на принципах відкритості, гнучкості та інтеграції у міське

середовище. Простежується формування безперервного просторового середовища, яке поєднує внутрішні експозиційні простори із зовнішніми громадськими зонами, забезпечуючи активну взаємодію об'єкта з містом.

Особливу увагу приділено створенню адаптивного виставкового середовища, що передбачає можливість трансформації експозиційних залів відповідно до різних сценаріїв використання. Визначено, що застосування модульних планувальних рішень та сучасних інженерних систем забезпечує гнучкість простору та відповідність вимогам сучасного мистецтва.

У контексті проєктування враховано принципи інклюзивності, безбар'єрності та безпеки, що забезпечує доступність музейного комплексу для всіх категорій населення. Також передбачено інтеграцію елементів благоустрою та озеленення, що сприяє формуванню комфортного середовища перебування та підвищує якість міського простору.

Таким чином, у результаті виконаного дослідження та проєктування сформовано цілісну архітектурно-середовищну концепцію музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві, яка відповідає сучасним вимогам до організації культурних об'єктів, забезпечує функціональну ефективність, просторову виразність та гармонійну інтеграцію в міське середовище.

Список використаної літератури

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту».
3. ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту».
4. ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди».
5. ДСТУ 8773:2018.
6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. – К.: КІМ, 2007.
7. Методичні вказівки з цивільного захисту. – К.: КНУБА, 2015.
8. ДБН В.2.2-5:2023. Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту. – Київ: Мінрегіон України, 2023.
9. ДБН В.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. – Київ: Мінрегіон України, 2019.
10. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. – Київ: Мінрегіон України, 2018.
11. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. – Київ: Мінрегіон України, 2016.
12. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. – Київ: Мінрегіон України, 2018.
13. Закон України «Про музеї та музейну справу» // Відомості Верховної Ради України.
14. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності».
15. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть. – Львів: Львівська політехніка, 2010.
16. Тимохін В. О. Основи містобудування. – Київ: КНУБА, 2006.
17. Панченко Т. Ф. Архітектурне проектування громадських будівель. – Київ: КНУБА, 2012.
18. Neufert E. Architects' Data. – Oxford: Wiley-Blackwell, 2012.
19. Ching F. D. K. Architecture: Form, Space, and Order. – New York: Wiley, 2014.

20. Lawson B. The Language of Space. – Oxford: Architectural Press, 2001.
21. Jencks C. The Iconic Building. – London: Frances Lincoln, 2005.
22. Sudjic D. The Edifice Complex: How the Rich and Powerful Shape the World. – London: Penguin Books, 2006.
23. Obrist H. U. Ways of Curating. – London: Penguin Books, 2014.
24. O'Doherty B. Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space. – Berkeley: University of California Press, 1999.
25. Koolhaas R. Delirious New York. – New York: Monacelli Press, 1994.
26. Zumthor P. Thinking Architecture. – Basel: Birkhäuser, 2010.
27. Нечипоренко О. В. Сучасні тенденції формування музейних просторів // Архітектурний вісник. – 2020.
28. Ковальчук І. М. Архітектура музейних будівель: сучасні підходи // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – Київ, 2019.
29. Gehl J. Cities for People. – Washington: Island Press, 2010.
30. Lynch K. The Image of the City. – Cambridge: MIT Press, 1960.

Загальні висновки

Результати проведеного дослідження дозволили сформувані основні принципи архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів і обґрунтувати концептуальні підходи до проєктування музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві. Сьогодні музей виступає відкритим культурним середовищем, у якому поєднуються виставкові, освітні, комунікативні та громадські функції, а сама архітектура стає інструментом формування нових сценаріїв взаємодії людини з містом.

У першому розділі було проаналізовано теоретичні та методологічні підходи до формування музейних і виставкових комплексів, а також досліджено світовий і вітчизняний досвід проєктування музейних просторів. Проведений аналіз показав, що сучасна музейна архітектура розвивається у напрямку відкритості, гнучкості та інтеграції в міське середовище. Досліджені приклади дозволили простежити, як архітектура музею впливає на формування ідентичності міста, активізує публічні простори та стає поштовхом до оновлення окремих територій. Водночас аналіз українського досвіду показав, що для вітчизняної практики характерним є переважно пристосування історичних будівель до сучасних музейних функцій. Разом із цим у багатьох містах України відчувається нестача багатофункціональних музейних комплексів, здатних працювати не лише як виставкові об'єкти, а як активні громадські простори.

У другому розділі досліджено принципи та методичні особливості формування архітектурно-середовищної організації музейних комплексів. Основну увагу приділено питанням містобудівного розташування, функціонально-планувальної структури та формуванню художньо-образного рішення музейного середовища. У процесі дослідження підтверджено, що важливу роль відіграє взаємодія будівлі з міським простором. Сучасний музей має бути доступним, відкритим і включеним у систему громадських просторів міста.

У третьому розділі сформовано концептуальні підходи до проєктування музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві. На основі проведеного аналізу визначено принципи організації функціональної структури об'єкта та його взаємодії з міським середовищем. У проєктному рішенні музей розглядається як відкритий культурний простір, який поєднує експозиційні, освітні, рекреаційні та комунікативні функції. Архітектурний образ комплексу має не лише відповідати функціональним потребам, а й формувати впізнаваний культурний акцент у структурі міста.

У четвертому розділі розглянуто питання цивільного захисту та безпеки музейного комплексу. Основну увагу приділено вимогам безпечної експлуатації громадських будівель, організації евакуації, автономності інженерних систем та захисту людей і матеріальних цінностей у надзвичайних ситуаціях. Проведений аналіз показав, що інтеграція заходів цивільного захисту в архітектурно-планувальну структуру музею є необхідною умовою його надійного та безперервного функціонування

Отже, проведені дослідження дозволило сформувати теоретичну та методичну основу для подальшого проєктування музейних і виставкових комплексів та розробки музейного комплексу сучасного мистецтва в місті Києві. Отримані результати можуть бути використані у практиці проєктування культурних об'єктів, реконструкції існуючих музейних просторів та розвитку сучасної культурної інфраструктури міста.

Список використаних джерел

1. Бевз М. Історичне місто як об'єкт збереження і регенерації. Проблеми теорії і історії архітектури України: збірник наукових праць. Одеса: Астропринт, 2007. Вип. 7. С. 105-119.
2. Бевз М. В. Проблеми регенерації заповідних територій історичних міст. Вісник НУ «Львівська політехніка». Львів : НУ «Львівська політехніка», 2001. № 429. С. 146–155.
3. Бевз М. Історичне місто як об'єкт збереження і регенерації // Проблеми теорії і історії архітектури України. Збірник наукових праць. – Одеса: Астропринт, 2007. – Вип. 7. – С. 105-119.
4. Бевз М.В., Історичні елементи дизайну міського середовища при роботах з регенерації заповідних архітектурних комплексів історичних міст. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтво. Архітектура. № 9, Харків 2005р, с. 8-19.
5. Бегаль Т. О. Роль цифрових технологій у формуванні сучасного експозиційного простору. Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences. 2020. No VIII(43), I.: 243. С. 7–10
6. Белікова М. В., Гресь-Євреїнова С. В. Інновації в музейній практиці України та світу: досвід та проблеми запровадження. Актуальні проблеми, сучасний стан та перспективи розвитку індустрії туризму в Україні та Польщі : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. / за ред. І. В. Саух. Житомир, 2013. С. 149–151.
7. Борисенко Ю. С. Культурно-дозвілєва діяльність архітектурних комплексів скансенівського типу в Україні на початку ХХІ ст. Культура і мистецтво у сучасному світі. 2019. Вип. 20. С. 30–43
8. Гірний О. О. Сучасні тенденції трансформації художніх музеїв у провідні соціально-культурні центри національного значення. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2022. Вип. 63. С. 67–76 DOI:

- <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.63.67-76> (дата звернення: 26.06.2025)
9. Гірний Орест ТРАНСФОРМАЦІЯ ХУДОЖНІХ МУЗЕЇВ: МІЖ ЗБЕРЕЖЕННЯМ СПАДЩИНИ ТА ПРОСТОРОВИМ ДІАЛОГОМ
 - 10.ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій.
 - 11.ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будівлі.
 12. Денисюк Ж. З. Музейна комунікація в умовах цифровізації. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2021. No 3. С. 64–70
 13. Дивак В. І. Методика проектування розширень художніх музеїв. Містобудування та територіальне планування. 2014. Вип. 52. С. 85–89. URL:<https://repository.knuba.edu.ua/items/df11c21c-5029-41f5-936d-785c544e8d7d> (дата звернення: 26.06.2025)
 14. Ідак Ю.В. Основи теорії морфології міста: дис. ... д. арх. Київ, 2020. 473 с.
 15. Інклюзивні музейні практики в Європі та перспективи для України: ініціативи, виклики та розвиток культурної різноманітності. URL: <https://medialeague.com.ua/inklyuzyvni-muzejni-praktyky-kulturnoyi-riznomanitnosti/> (дата звернення: 08.02.2026).
 - 16.Мистецький Арсенал. Офіційний сайт. URL: <https://artarsenal.in.ua>
 17. Музей мистецтва Нельсона-Аткінса у Канзас-Сіті/ Steven Holl Architects [зображення]. Medium. URL:<https://artgeek.medium.com/the-nelson-atkins-museum-of-art-49ad1475ba91> (дата звернення: 26.06.2025)
 18. Музей Amos Rex Museum у Гельсінкі [зображення]. Gigazine. URL:https://i.gzn.jp/img/2019/12/28/underground-helsinki/amos_rex_amos58_c_mika_huisman.jpg (дата звернення: 26.06.2025)

19. Музей Joanneum у Граці / Nieto Sobejano [зображення]. Pinterest.
URL:<https://www.pinterest.com/pin/333477547381870611/> (дата звернення: 26.06.2025)
20. Національний художній музей України. Офіційний сайт. URL:
<https://namu.ua>
21. Олійник О. П. Особливості просторового та синтаксичного аналізу музейно-культурних комплексів. Містобудування та територіальне планування. 2021. Вип. 81. С. 274–286.
URL:<http://mtp.knuba.edu.ua/article/view/265651/261711> (дата звернення: 26.06.2025)
22. Олійник О. П. Формоутворення міських громадських просторів в архітектурі постмодернізму. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2021. Вип. 59. С. 89–97.
23. Осиченко Г.О. Концепція парадигми естетики містобудування. Містобудування та територіальне планування. Науково-технічний збірник. Київ: КНУБА, 2014. Вип. 51. С. 413-422.
24. Панас Н. Майбутнє музеїв та технології. Культурна спадщина: традиції та інновації : тези науково-практичної конференції, 27 травня 2019 р. Львів, 2019. С. 62–64
25. Про музеї та музейну справу: Закон України від 29.06.1995 № 249/95-ВР.
26. Рижкова Д.С. Homo Urbanus як нова ідентичність: дис. ... канд. філос..наук. Харьков: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2018. 184 с.
27. Терський С.В., Савченко О.О. Історія музейної справи та охорони культурної спадщини в Україні. Навчальний посібник / History of museum work and protection of cultural heritage in Ukraine. – Львів: Вид-во Національного університету “Львівська політехніка”, 2020. –256 с.

28. Тимохін В.О. Основи містобудування [Текст] : навч. посібник для студ. архітектурних спец. / В. О. Тимохін ; Ін-т змісту і методів навчання, Київ. держ. техн. ун-т буд-ва і архіт. - К. : [б.в.], 1996. - 216 с.
29. Трегубов К.Ю. Принципи формування архітектурно-планувальних рішень поліфункціональних музейних комплексів,
URL:<https://uacademic.info/ua/document/0414U003679> (дата звернення: 26.06.2025)
30. Фененко А. О. Віртуальна музеалізація як засіб збереження культурної пам'яті : дис. ... канд. культ. / Харківська державна академія культури. Харків, 2021. 297 с
31. Фонд Луї Віттон (Fondation Louis Vuitton) у Парижі : [зображення]. Fashion week daily. URL:<https://fashionweekdaily.com/bernard-arnault-announces-opening-lvmh-museum/> (дата звернення: 26.06.2025).
32. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності. Остання третина ХХ – початок ХХІ століть : навч. посіб. 2-ге вид. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2014..
33. Шпитковська Н. Д. Мистецьке колекціонування як історико-культурне явище ХVІІ–ХХІ століття: дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 – культурологія. Київ, 2021. 314 с.
34. Шпитковська Н. Д. Роль колекціонерів: від збереження та вивченні предметів колекціонування до їх популяризації шляхом публічного експонування та створення музейних інституцій. Художня культура. Актуальні проблеми. 2018. No 14. URL:
<http://hudkult.mari.kiev.ua/article/view/151095> (дата звернення: 02.01.2026)
35. Яковець І. О. Комунікаційний простір сучасного музею як одна з основних категорій теорії музейної комунікації. Вісник ХДАДМ. Теорія та історія мистецтва. 2014. No4-5. С. 129-133. URL:

<https://www.visnik.org.ua/pdf/v2014-04-05-23-yakovets.pdf> (дата звернення: 03.02.2026)

- 36.AD Classics: The Museum of Modern Art. URL: <https://www.archdaily.com/430903/ad-classics-the-museum-of-modern-art>
- 37.Ambrose T., Paine C. Museum Basics. London: Routledge, 1993.
- 38.Amos Rex. URL: <https://divisare.com/projects/399841-jkmm-architects-tuomas-uusheimo-angel-gil-hannu-rytky-mika-huisman-amos-rex>
39. Antonello Marotta. Contemporary museum. Milano Publishing House“Skira”, 2010. P.56
- 40.Bahamon A. Sketch Plan Build World Class Architects Show How it’s done/A.Bahamon – Hardcover: Harper Collins Publishers, 2005 – P.500.
41. Carmona M. The place-shaping continuum: A theory of Urban design process. Journal of Urban Design. 19(1): 2–36. 2014
- 42.Carmona M., Heath T., Oc T., Tiesdell S. Public places – urban spaces. The dimensions of urban design. Oxford: Architectural Press, 2008. 312p.
- 43.Centre Pompidou. Official website. URL: <https://www.centrepompidou.fr>
- 44.Guggenheim Museum Bilbao. Official website. URL: <https://www.guggenheim-bilbao.eus>
- 45.Hodidio F. (2009). Santiago Calatrava "Architect, Engineer, Artist" lane. With English F. Hodidio-M. Art Spring,. 96p.(in English)
- 46.International Council of Museums (ICOM). Museum Definition. 2022. URL: <https://icom.museum>
- 47.Klobe T. Exhibitions: Concept, Planning and Design. Lanham: Rowman & Littlefield, 2012.
48. Krier, R. Urban Space. New York: Rizzoli, 1993. 456 p.
- 49.Kunsthau Graz: A Friendly Alien Among Historic Landmarks. URL: <https://www.archdaily.com/1024004/kunsthau-graz-a-friendly-alien-among-historic-landmarks>

50. Lord B., Lord G. D. The Manual of Museum Planning. Walnut Creek: AltaMira Press, 1999.
51. Louis Vuitton Foundation. Official website. URL: <https://studios.com/fondation-louis-vuitton.html>
52. Louvre Abu Dhabi. Official website. URL: <https://www.louvreabudhabi.ae>
53. Lynch K. The Image of the City. Cambridge: MIT Press, 1960.
54. MacLeod S. Museum Architecture: A New Biography. London: Routledge, 2013.
55. Naredi-Rainer P. Museum Buildings: A Design Manual. Basel: Birkhäuser, 2004.
56. Nelson-Atkins Museum of Art. URL: <https://archello.com/project/nelson-atkins-museum-of-art>
57. Nick Prior. Having Ones Tate and Eating it: Transformation of the Museum in Hypermodern Era/ Apt and its publics: museum studies at the Millenium, Coomwall UK. 2003 – p.51-77.
58. Norman Foster and the British Museum (2001). Prestel. Munich, London, New York. 120p.(in English)
59. PinchukArtCentre. Official website. URL: <https://pinchukartcentre.org>
60. Pompidou Metz. URL: <https://archello.com/project/pompidou-metz>
61. Prinz Frederik. Competiton Architecture. Berlin, 2011 by Braun Publishing AG.
62. Smeds K. (ed) 2019. The future of Tradition in Museology. Materials for a Discussion Paris: ICOFOM
63. Tate Modern. Official website. URL: <https://www.tate.org.uk>
64. Teshima Art Museum. URL: <https://benesse-artsite.jp/en/art/teshima-artmuseum.html>
65. Tranchik R. Finding Lost Spaces. Theories of Urban design. New York: Van Nostrand Reinhold Company, 1986.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

Проблеми і методи відновлення і розвитку архітектурно-містобудівного Середовища в Україні: тези доповідей дванадцятої науково-практичної конференції (Київ, 15 квітня 2026 р.). Київ: КНУБА, 2026. С. 36,37.

ДОДАТОК 2

Містобудування: проблеми і перспективи розвитку: тези

доповідей восьмої науково-практичної конференції (Київ, 14 квітня 2026 р.).

Київ: КНУБА, 2026. С. 58.

ДОДАТОК 3

Перелік приміщень об'єкта проектування

Музейно-виставковий комплекс

(на прикладі музейного комплексу сучасного мистецтва в м. Києві)

Експлікаці першого поверху:

Вхідна група приміщень:

- 1 - Вестибюль, зона очікування
- 2 - Гардероб
- 3 - Рецепція
- 4 - Санітарні вузли (чоловічі, жіночі, інклюзивні)
- 5 - Музейний магазин

Експозиційна частина:

- 6 - Тимчасові експозиції
- 7 - Медіазали
- 8 - Хол
- 9 - Напіввідкрита експозиційна зона

Публічні простори:

- 10 - Зал універсального користування
- 11 - Тераси
- 12 - Кафетерій з коворкінгом

Обслуговуючі приміщення:

- 13 - Кухня
- 14 - Гарячий цех
- 15 - Холодний цех
- 16 - Приміщення для миття посуду
- 17 - Кімната для персоналу з санвузлом і душевою
- 18 - Загрузочна

Адміністративні приміщення і фондосховище

19 - Кабінет директора, заступника

20 - Бухгалтерія, архів

21 - Навчальні аудиторії для персоналу

22 - Основне сховище

23 - Підготовча зона

Експлікаці другого поверху:

24 - Постійні експозиції

Підвальні приміщення

25 - Укриття

26 - Фондосховище

ДОДАТОК 4

Компоновка проєкта

Метадані

ДОКУМЕНТ

Заголовок

Принципи архітектурно-середовищної організації музейних та виставкових комплексів (на прикладі музейного комплексу сучасного мистецтва в м. Києві)

Автор

Цалко Яніна Віталіївна

Науковий керівник / Експерт

Ольховська О.В., Щурова В.А.

ІД документу

333820023

ОРГАНІЗАЦІЯ

Назва організації

Kyiv National University of Construction and Architecture

підрозділ

Kyiv National University of Construction and Architecture

ЗВІТ

Дата звіту

5/12/2026

Дата редагування

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

15021

Кількість слів

128850

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		2
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		20

Джерела

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз Колір тексту

#	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://repositary.knuba.edu.ua/bitstreams/ebd014bd-380c-4d35-8960-ce1ad7c925b6/download	41 (п 27 %)

2	https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/4d3929dc-46b3-449e-843c-799a85af595b/download	26 (0.17 %)
3	https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/4d3929dc-46b3-449e-843c-799a85af595b/download	24 (0.16 %)
4	https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%9A%D0%9D%D0%A3%D0%91%D0%90-1.pdf	23 (0.15 %)
5	https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/4d3929dc-46b3-449e-843c-799a85af595b/download	22 (0.15 %)
6	https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/4d3929dc-46b3-449e-843c-799a85af595b/download	20 (0.13 %)
7	https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%9A%D0%9D%D0%A3%D0%91%D0%90-1.pdf	17 (0.11 %)
8	https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/4d3929dc-46b3-449e-843c-799a85af595b/download	16 (0.11 %)
9	https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/4d3929dc-46b3-449e-843c-799a85af595b/download	16 (0.11 %)
10	https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%9A%D0%9D%D0%A3%D0%91%D0%90-1.pdf	16 (0.11 %)

Домашня база даних

#	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
---	-----------	--

Програма обміну базами даних

#	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
---	-----------	--

Інтернет (2.36 %)

#	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/4d3929dc-46b3-449e-843c-799a85af595b/download	188 (12) (1.25 %)
2	https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%9A%D0%9D%D0%A3%D0%91%D0%90-1.pdf	56 (3) (0.37 %)

	%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%9A%D0%9D%D0%A3%D0%91%D0%90-1.pdf	
3	https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/ebd014bd-380c-4d35-8960-ce1ad7c925b6/download	46 (2) (0.31 %)
4	https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/%D0%A0%D0%9F_%D0%9E%D0%9A15_%D0%9F%D0%90%D0%A1%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%A2-%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0-%D0%9C%D0%91.pdf	33 (3) (0.22 %)
5	https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/%D0%A0%D0%9F_%D0%9E%D0%9A15_%D0%9F%D0%90%D0%A1%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%A2_%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0_%D0%90%D0%A0%D0%A5.pdf	12 (1) (0.08 %)
6	https://www.unian.ua/tourism/news/gogolfest-2024-data-ta-misce-provedennya-znamenitogo-festivalyu-pislya-perervi-12775272.html	10 (1) (0.07 %)
7	http://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/01/201128.pdf	10 (1) (0.07 %)

Список прийнятих фрагментів

#	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
---	-------	---------------------------------------